

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

**Pravilnost poslovanja Slovenske akademije
znanosti in umetnosti**

2022

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

**Pravilnost poslovanja Slovenske akademije
znanosti in umetnosti**

Številka: 320-14/2021/30

Ljubljana, 9. avgusta 2022

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti poslovanja Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Cilj revizije je bil izrek mnenja o pravilnosti poslovanja Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 2020.

Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 2020 izreklo **negativno mnenje**, ker je ugotovilo, da je v naslednjih primerih poslovala v neskladju s predpisi in internimi akti:

- 2 interna akta je sprejel in podpisal upravni direktor, ki v internih predpisih nima podlage za sprejemanje internih aktov;
- kot odredbodajalca sta bili določeni osebi, ki v skladu z internimi akti ne moreta biti pooblaščenici za izvajanje funkcije odredbodajalca;
- v aktu o sistemizaciji pri posameznih delovnih mestih ni določila podatkov glede notranje organizacijskih enot (šifra in naziv) ter ni določila števila in vrst uradniških in strokovno-tehničnih delovnih mest po organizacijskih enotah;
- v objavi prostega delovnega mesta ni določila vseh pogojev za zasedbo delovnega mesta, kot so bili določeni v aktu o sistemizaciji;
- v objavi prostega delovnega mesta je določila ožji pogoj za zasedbo delovnega mesta, kot je bil določen v aktu o sistemizaciji;
- javno uslužbenko je napredovala prej kot v treh letih;
- javno uslužbenko je uvrstila v višji plačni razred od izhodiščnega plačnega razreda in ji izplačala za 100 EUR previsoko plačo;
- javni uslužbenki je izplačala za 48 EUR previsok dodatek za delovno dobo;
- brez mesečnih sklepov in dogovora o povečanem obsegu dela je izplačala dodatek za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v znesku 4.716 EUR;
- 2 javnima uslužbencema je izplačala plačo v celoti, kljub temu da zaradi odrejenega dela na domu nista mogla opraviti nalog v skladu s pogodbama o zaposlitvi;
- 6 javnim uslužbencem je obračunala in izplačala previsoke stroške prevoza na delo in z dela v znesku 822 EUR;
- vsem javnim uslužbencem je izplačala plačo za dan, ko so bili odsotni z dela;

- pri dodeljevanju sredstev Znanstvenoraziskovalnemu centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti ni vzpostavila ustreznih notranjih kontrol;
- pred plačilom računov ni preverila pravnega temelja in višine obveznosti v vrednosti najmanj 5.078 EUR;
- pri naročilu tiskarskih in založniških storitev se je izognila uporabi zakona, ki ureja javno naročanje;
- izdala je knjižne zbirke, ne da bi o višini naklade soglasno odločala urednik oziroma glavni ali odgovorni urednik in upravni direktor;
- pri načrtovanju oziroma pred odločitvijo o investiciji ni izdelala dokumenta identifikacije investicijskega projekta;
- storitve programske opreme, ki jih je imela na voljo brezplačno, je naročala na trgu;
- s sklenitvijo pogodbe je prevzela obveznost za dogodek, ki ni bil načrtovan v letnem programu dela Znanstveno raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti;
- prevzemala je obveznosti prek dovoljenega obsega prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let;
- ni predobremenila proračuna v zahtevanem 5-dnevnem roku;
- nekatere obveznosti v informacijskem sistemu MFERAC je evidentirala z uporabo obrazca finančno ovrednotenega programa, kljub temu da nekatere od prevzetih obveznosti ne predstavljajo takšne vrste obveznosti, za katere se predvideva uporaba navedenega obrazca.

Računsko sodišče je opozorilo tudi na dileme glede pravnoorganizacijske oblike Slovenske akademije znanosti in umetnosti in na vpliv, ki ga ima nedoločnost njenega statusa na njeno poslovanje. Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je podalo priporočila za izboljšanje poslovanja in zahtevalo predložitev odzivnega poročila, v katerem mora Slovenska akademija znanosti in umetnosti izkazati odpravo razkritih nepravilnosti.

Kazalo

1. Uvod	8
1.1 Opredelitev revizije	8
1.2 Predstavitev SAZU	8
1.2.1 Pravnoorganizacijska oblika	9
1.2.2 Organi in organizacijska struktura	11
1.3 Izvrševanje finančnega načrta v letu 2020	13
1.4 Odgovorne osebe	16
1.5 Revizijski pristop	16
1.6 Omejitev revizorjeve odgovornosti	18
1.6.1 Ustanoviteljstvo oziroma soustanoviteljstvo drugih pravnih oseb	18
1.6.2 Upravljanje stvarnega premoženja SAZU	19
2. Ugotovitve	22
2.1 Pristojnosti upravnega direktorja SAZU	22
2.1.1 Sprejemanje notranjih aktov in odredbodajalstvo	22
2.2 Plače in drugi izdatki zaposlenim	23
2.2.1 Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest	23
2.2.2 Nove zaposlitve	24
2.2.3 Opravljanje nalog po pooblastilu	25
2.2.4 Določitev plačnega razreda	26
2.2.5 Dodatek za delovno dobo	28
2.2.6 Dodatek za povečan obseg dela	29
2.2.7 Delo na domu	30
2.2.8 Povračilo stroškov prevoza	32
2.2.9 Dan akademije	33
2.3 Delni tekoči in investicijski odhodki	34
2.3.1 Stroški telefonskih storitev	34
2.3.2 Potni nalogi za službena potovanja	36
2.3.3 Članske nagrade	36
2.3.4 Založniške in tiskarske storitve	38
2.3.5 Nakup umetniške slike	40
2.3.6 Stroški programske opreme	41

2.3.7	Drugi stroški	42
2.3.8	Transferi ZRC SAZU	42
2.3.9	Prevzemanje obveznosti prek dovoljenega obsega prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let	45
2.3.10	Evidentiranje prevzetih obveznosti v breme proračuna	46
2.3.11	Izvajanje javnih naročil po enostavnem postopku	48
3.	Mnenje	50
4.	Zahteva za predložitev odzivnega poročila	53
5.	Priporočila	55

1. Uvod

Revizijo pravilnosti poslovanja Slovenske akademije znanosti in umetnosti (v nadaljevanju: SAZU) v letu 2020 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 19. 7. 2021.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti poslovanja na podlagi revizije. Revizijo smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti poslovanja. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj za nastanek nepravilnosti. Pri ocenjevanju teh tveganj smo proučili notranje kontroliranje, povezano z zagotavljanjem pravilnosti poslovanja, da bi določili okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazili mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja SAZU. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

1.1 Opredelitev revizije

Predmet revizije je pravilnost poslovanja SAZU v letu 2020. Obdobje, za katero smo preverili pravilnost poslovanja SAZU, je leto 2020.

Cilj revizije je izrek mnenja o pravilnosti poslovanja SAZU v letu 2020.

Za doseg tega cilja smo preverili skladnost poslovanja s predpisi, ki veljajo za SAZU.

Podlago za revidiranje je predstavljal realiziran finančni načrt za leto 2020.

1.2 Predstavitev SAZU

V skladu z Zakonom o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti⁵ (v nadaljevanju: ZSAZU) SAZU neguje, spodbuja in pospešuje znanost in umetnost ter s svojo dejavnostjo prispeva k razvoju znanstvene misli in umetniške ustvarjalnosti. SAZU obravnava temeljna vprašanja znanosti in umetnosti, sodeluje pri oblikovanju politike raziskovalne dejavnosti in umetniškega ustvarjanja, daje ocene, predloge in mnenja o stanju, razvoju in pospeševanju znanosti in umetnosti ter organizaciji raziskovalnega dela in umetniškega ustvarjanja. SAZU tudi sodeluje pri obravnavi splošnih družbenih in gospodarskih vprašanj, podpira znanstvene, kulturne in umetnostne

¹ Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 320-14/2021/3.

⁴ Uradni list RS, št. 43/13.

⁵ Uradni list RS, št. 48/94.

dejavnosti vseh delov slovenske narodne skupnosti ter spodbuja znanstvene in umetnostne dejavnosti pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti v Sloveniji.

Prav tako organizira raziskovalno delo, tudi z univerzami in drugimi raziskovalnimi organizacijami, zlasti na področjih, ki so pomembna za poznavanje naravne in kulturne dediščine slovenskega naroda, za razvoj njegovega jezika in kulture. SAZU med drugim tudi ustanavlja zavode na področju znanstvene, raziskovalne in kulturne dejavnosti, organizira razprave, znanstvene sestanke, posvetovanja, predavanja in razstave, izdaja stalne in občasne publikacije s področja znanosti in umetnosti ter razvija mednarodno sodelovanje na področju znanosti in umetnosti.

1.2.1 Pravnoorganizacijska oblika

Položaj SAZU ureja ZSAZU, ki v 2. členu določa, da je SAZU avtonomna ustanova znanstvenikov in umetnikov – njenih članov in javna pravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih določata zakon in Statut Slovenske akademije znanosti in umetnosti⁶ (v nadaljevanju: statut SAZU).⁷ ZSAZU določa med drugim tudi pristojnosti, organiziranost in financiranje SAZU. V statutu SAZU je v 7. členu določeno, da je SAZU pravna oseba z nalogami, pravicami in dolžnostmi, ki jih določa zakon.

SAZU je v sodnem registru registrirana kot javni zavod⁸, čeprav takšna pravnoorganizacijska oblika ne izhaja niti iz ZSAZU niti iz statuta SAZU, prav tako nima organov, ne deluje in se ne financira na način, kot to velja za javne zavode. V obrazložitvah predloga ZSAZU⁹ v letu 1994 Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) navaja, da v pravnem sistemu Republike Slovenije obstajata 2 zakona, ki urejata področje znanstvene, raziskovalne ter umetniške dejavnosti, to sta Zakon o zavodih¹⁰ (v nadaljevanju: ZZ) in (bivši) Zakon o raziskovalni dejavnosti¹¹, ki pa po mnenju vlade nista zadostna podlaga za urejanje statusa in delovanja SAZU. Ker z navedenima zakonoma status SAZU ni bil urejen, je bilo po navedbah vlade treba sprejeti nov zakon (ZSAZU). Kljub tem navedbam v obrazložitvah predloga ZSAZU pa ZSAZU statusne oblike SAZU ni določno uredil, saj zgolj navedba, da gre za javno pravno osebo, ne opredeljuje tudi pravnoorganizacijske oblike, v kateri deluje ta pravna oseba, drugih določb, na podlagi katerih bi bilo o tem mogoče sklepati, pa ZSAZU ne vsebuje.

Uprava Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljevanju: uprava za javna plačila) v skladu z Zakonom o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike¹² vodi register proračunskih uporabnikov. Ta zajema tako neposredne kot tudi posredne proračunske uporabnike. V letu 2001 je minister za finance sprejel Odredbo o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in

⁶ Sprejet dne 6. 6. 1995, spremembe z dne 18. 6. 1998, 22. 6. 2000, 28. 2. 2002, 21. 11. 2002, 27. 3. 2003, 12. 6. 2003, 24. 2. 2005 in 26. 2. 2009.

⁷ Pred tem je položaj SAZU urejal Zakon o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (Uradni list SRS, št. 30/80), ki je v 2. členu določal, da je SAZU samoupravna organizacija, katere položaj in naloge določa zakon. SAZU je pravna oseba s pravicami in dolžnostmi, ki jih določajo ustava, zakon in statut.

⁸ Datum vpisa pri registrskem organu: 5. 5. 1982.

⁹ Predlog ZSAZU, EPA: 483, prva obravnava.

¹⁰ Uradni list RS, št. 12/91.

¹¹ Uradni list RS, št. 8/91-I.

¹² Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19.

občinskih proračunov¹³, s katero je bil SAZU umeščen med neposredne uporabnike državnega proračuna. Enak status ima SAZU v aktualnem Pravilniku o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov¹⁴. Z navedenima predpisoma je bila SAZU opredeljena kot neposredni proračunski uporabnik, čeprav iz ZSAZU ne izhaja, da se SAZU financira kot neposredni uporabnik proračuna, prav tako to ni določeno v kakšnih drugih predpisih (razen v že omenjenih odredbi in pravilniku). Uprava za javna plačila je SAZU na podlagi omenjenih predpisov v registru proračunskih uporabnikov uvrstila med neposredne uporabnike državnega proračuna s pravnoorganizacijsko obliko javni zavod. Čeprav je SAZU opredeljena kot neposredni proračunski uporabnik in kot tak umeščen v proračun Republike Slovenije, ZSAZU določa način financiranja SAZU, ki odstopa od siceršnje sistemske ureditve na tem področju in torej ni v celoti primerljiv z načinom financiranja preostalih neposrednih proračunskih uporabnikov. ZSAZU v 28. členu na primer določa področja delovanja SAZU, ki se financirajo iz proračuna Republike Slovenije, vendar hkrati določa, da SAZU pridobiva ta sredstva na podlagi finančno ovrednotenega programa, ki ga predloži v soglasje vladi. Ta zahteva odstopa od obvez, ki veljajo za neposredne proračunske uporabnike. Na podlagi 28. člena ZSAZU lahko SAZU sredstva za raziskovalno in umetnostno delo zagotavlja tudi s pogodbeno raziskovalno in umetnostno dejavnostjo, prav tako lahko pridobiva sredstva tudi z dotacijami, volili in darili ali na kakšni drugi pravni podlagi. Ostali neposredni uporabniki državnega proračuna ne morejo biti samostojni prejemniki dotacij, volil in daril, pač pa je prejemnik državni proračun¹⁵, medtem ko lahko SAZU tovrstne prispevke torej prejema neposredno.

SAZU je torej hkrati določena kot neposredni uporabnik državnega proračuna v registru proračunskih uporabnikov in registrirana kot javni zavod v sodnem registru. Takšna ureditev odstopa od siceršnje sistemske ureditve, saj v praksi pomeni, da se prek državnega proračuna, ki neposredno zagotavlja financiranje pravne osebe Republike Slovenije¹⁶, neposredno financira še delovanje druge pravne osebe, v tem primeru SAZU. Lastnik SAZU je sicer Republika Slovenija, vendar gre kljub temu za 2 ločeni pravni osebi. Proračun je v skladu s 1. točko prvega odstavka 3. člena ZJF akt države (ali občine), s katerim so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki države (ali občine). SAZU pa na podlagi umestitve med neposredne uporabnike državnega proračuna v proračunu države neposredno participira kot druga pravna oseba, kar predstavlja odstopanje od siceršnje sistemske ureditve javnega financiranja, kot jo določa ZJF kot temeljni predpis na področju javnih financ, ki javne zavode uvršča med posredne uporabnike proračuna. Vse prevzete obveznosti SAZU neposredno bremenijo državni proračun, kar pomeni, da SAZU prevzema obveznosti v breme Republike Slovenije¹⁷. Ob tem ni nepomembno, da je za izvrševanje celotnega državnega proračuna vlada odgovorna Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor), pri čemer pa nima neposrednega vpliva na poslovanje SAZU kot samostojne pravne osebe, niti je ne zastopa kot pravno osebo, tako kot je to v primeru Republike

¹³ Uradni list RS, št. 97/01, 81/02 in 46/03.

¹⁴ Uradni list RS, št. 46/03.

¹⁵ Gre lahko za namenske prejemke proračuna.

¹⁶ Iz prvega odstavka 1. člena Zakona o javnih financah (v nadaljevanju: ZJF; Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US) izhaja, da je državni proračun proračun Republike Slovenije.

¹⁷ SAZU opravlja plačilni promet prek svojega podračuna v sistemu enotnega zakladniškega računa države.

Slovenije, katere zakonita zastopnica je v skladu s prvim odstavkom 7. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije¹⁸.

Ocenjujemo, da takšno stanje povzroča dileme glede tega, katere predpise mora spoštovati SAZU v situacijah, ko bi prišlo do kolizije predpisov, lahko pa se porajajo tudi dileme, povezane z načinom izvrševanja proračuna. Zaradi opisane ureditve SAZU ne more v polnosti poslovati kot samostojna pravna oseba, čeprav je kot taka opredeljena v 2. členu ZSAZU. Zaradi pravil izvrševanja proračuna, na katere je vezana kot neposredni proračunski uporabnik, določenih vrst poslov oziroma aktivnosti ne more izvajati (na primer upravljati presežkov prihodkov nad odhodki, se zadolževati, prevzemati obveznosti v obsegu izven omejitev, ki veljajo za neposredne proračunske uporabnike), prav tako na drugačen način vodi računovodstvo, kot to velja za druge osebe javnega prava, ki niso neposredni proračunski uporabniki.

Hkrati pa SAZU ne posluje popolnoma enako kot ostali neposredni proračunski uporabniki, saj določbe ZSAZU na posameznih področjih določajo drugačen način poslovanja SAZU, kot je to značilno za preostale neposredne proračunske uporabnike. V nadaljevanju opozarjamo predvsem na ureditev na področju ustanavljanja/soustanavljanja drugih pravnih oseb, upravljanja lastnega premoženja in izvajanja lastne dejavnosti (povezava s točko 1.6).

1.2.2 Organi in organizacijska struktura

Skladno z 18. členom ZSAZU so organi SAZU naslednji: skupščina, predsedstvo in predsednik.

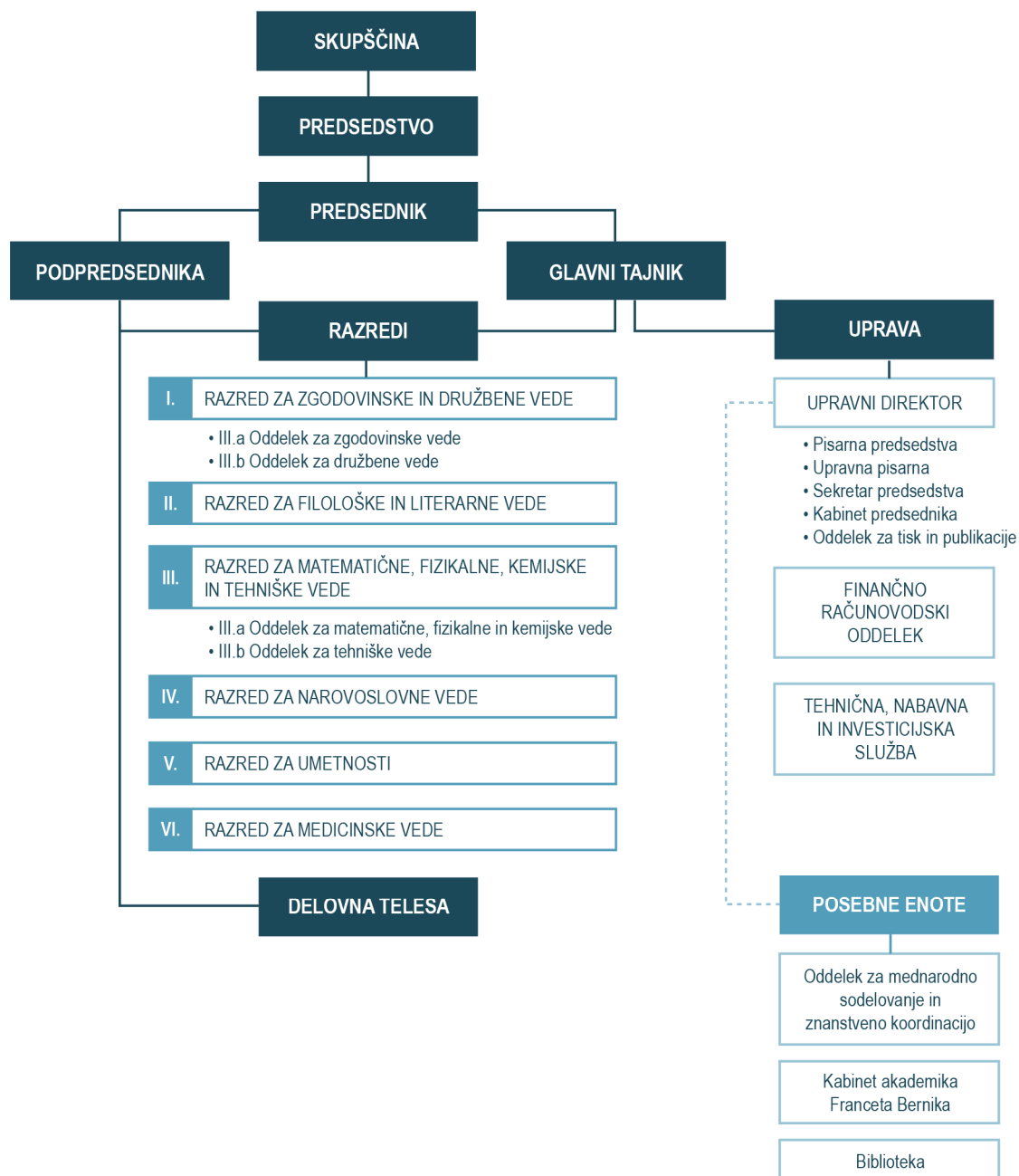
Skupščina SAZU je organ upravljanja SAZU in jo sestavljajo vsi redni in izredni člani SAZU. Pri delu skupščine SAZU lahko sodelujejo tudi častni in dopisni člani SAZU, način njihovega sodelovanja pa ureja statut SAZU. Skupščina SAZU se sestaja najmanj enkrat na leto. Sklicuje jo predsedstvo SAZU na lastno pobudo, na predlog najmanj 2 razredov SAZU ali na predlog najmanj 10 rednih članov SAZU.

Skladno z 22. členom ZSAZU predsedstvo SAZU sestavljajo predsednik, 2 podpredsednika, glavni tajnik, tajniki razredov in 3 člani, ki jih izvoli skupščina SAZU v skladu s statutom SAZU. Predsedstvo SAZU je odgovorno za izvajanje odločitev in smernic skupščine SAZU. Tekoče zadeve predsedstva opravlja izvršilni odbor, ki ga sestavljajo predsednik, podpredsednika in glavni tajnik. Predsedstvo SAZU ima sekretarja, ki je imenovan za 4 leta in je lahko ponovno imenovan.

ZSAZU v 23. členu določa, da predsednik SAZU predstavlja in zastopa SAZU in je odgovoren za zakonitost njenega dela. Predsednika, oba podpredsednika in glavnega tajnika izvoli skupščina SAZU izmed rednih članov. Administrativno-strokovna, pomožna ter podobna dela skupnega pomena za SAZU opravlja uprava SAZU. Upravo SAZU vodi upravni direktor, ki ga imenuje in razrešuje predsedstvo. Upravni direktor je imenovan za 4 leta in je lahko ponovno imenovan. Za svoje delo je odgovoren glavnemu tajniku SAZU.

¹⁸ Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17.

Slika 1 Organigram SAZU

Vir: podatki SAZU.

Po podatkih SAZU je bilo na dan 1. 1. 2020 skupaj zaposlenih 40 javnih uslužbencev¹⁹. SAZU je imela na dan 31. 12. 2020 zasedenih 41 delovnih mest oziroma zaposlenih 41 javnih uslužbencev.

¹⁹ Brez nadomeščanj javnih uslužbencev in popolnitev in zaposlitev izven kadrovskega načrta.

S kadrovskim načrtom²⁰ je bilo za leto 2020 odobrenih 41 zaposlenih za nedoločen čas in 0 zaposlenih za določen čas.

Tabela 1 Pregled števila zaposlenih po posameznih delovnih mestih na dan 31. 12. 2019 in na dan 31. 12. 2020

Delovno mesto	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2019	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2020	Indeks
(1)	(2)	(3)	(4)=(3/2)*100
Direktor	1	1	100
Strokovno-tehnično ²¹	26	27	104
Na področju kulture in informiranja ²²	13	13	100
Skupaj	40	41	102

Vir: podatki SAZU.

1.3 Izvrševanje finančnega načrta v letu 2020

SAZU je v zaključnem računu proračuna za 2020 poročala o porabi sredstev za plače in druge izdatke zaposlenim, prispevkih delodajalcev za socialno varnost, izdatkih za blago in storitve ter nakupih osnovnih sredstev.

Celotne podatke o odhodkih SAZU v proračunu Republike Slovenije za leto 2020 prikazuje Tabela 2.

²⁰ Kadrovski načrt za leto 2020 z dne 15. 1. 2020.

²¹ Plačna skupina J.

²² Plačna skupina G.

Tabela 2 Odhodki SAZU za leti 2019 in 2020 v EUR

Odhodki	Realizacija 2019	Rebalans proračuna 2020	Veljavni proračun 2020	Realizacija 2020	Indeks realizacija 20/19	Indeks realizacija/ rebalans	Indeks realizacija/ veljavni proračun
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(5)/(2)*100	(7)=(5)/(3)*100	(8)=(5)/(4)*100
Plače in drugi odhodki zaposlenim	1.131.187	1.200.550	1.196.797	1.196.691	106	100	100
Izdatki za blago in storitve	267.630	273.979	430.312	228.468	85	83	53
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	1.376.858	1.490.000	1.481.566	1.481.566	108	99	100
Drugi tekoči domači transferi	631.523	554.000	554.000	554.000	88	100	100
Nakup in gradnja osnovnih sredstev	99.017	123.648	105.837	100.580	102	81	95
SKUPAJ	3.506.215	3.642.177	3.768.512	3.561.305	102	98	95

Vir: Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2019²³ in Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2020²⁴.

SAZU je v letu 2020 porabila 3.561.305 EUR proračunskih sredstev, kar je za 1,6 % več kot v letu poprej. Višja poraba proračunskih sredstev je bila v letu 2020 posledica višjih izdatkov za plače in druge odhodke zaposlenim, ki so se v primerjavi s preteklim letom povišali za 65.504 EUR oziroma 6 %, tekočih transferov, ki so se v primerjavi s preteklim letom povišali za 27.185 EUR oziroma 1 %, ter investicijskih odhodkov, ki so se v primerjavi s preteklim letom povišali za 1.563 EUR oziroma 2 %. Realizacija glede na veljavni proračun v letu 2020 je bila 95-odstotna.

Strukturo porabe sredstev po kontih za leti 2020 in 2019 prikazuje Tabela 3.

²³ Uradni list RS, št. 178/20.

²⁴ Uradni list RS, št. 192/21.

Tabela 3 Realizacija finančnega načrta SAZU za leti 2019 in 2020 po kontih

Konto	Opis	Realizacija 2019 v EUR	Struktura 2019 v %	Realizacija 2020 v EUR	Struktura 2020 v %	Indeks (7)=(5)/(3)*100
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
400 in 401	Plače in prispevki delodajalcev	1.131.187	32,3	1.196.691	33,6	106
4020	Pisarniški in splošni material in storitve	118.526	3,4	106.790	3,0	90
4021	Posebni material in storitve	2.623	0,1	4.613	0,1	176
4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	55.048	1,6	51.915	1,5	94
4023	Prevozni stroški in storitve	11.895	0,3	6.721	0,2	57
4024	Izdatki za službena potovanja	1.128	0,0	390	0,0	35
4025	Tekoče vzdrževanje	14.391	0,4	22.389	0,6	156
4026	Poslovne najemnine in zakupnine	11.159	0,3	15.807	0,4	142
4029	Drugi operativni odhodki	52.860	1,5	19.844	0,6	38
4119	Drugi transferi posameznikom	1.376.858	39,3	1.481.566	41,6	108
4133	Tekoči transferi v javne zavode	631.523	18,0	554.000	15,6	88
4202	Nakup opreme	8.481	0,2	17.062	0,5	201
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	4.073	0,1	10.080	0,3	247
4204	Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije	47.956	1,4	61.570	1,7	128
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	11.338	0,3	0	0,0	0
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	27.169	0,8	11.867	0,3	44
SKUPAJ		3.506.215	100,0	3.561.305	100,0	102

Vir: Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2019 in Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2020.

Iz primerjave realizacije finančnih načrtov po kontih je razvidno, da so se v strukturi odhodkov SAZU v letu 2020 glede na leto poprej najbolj povečali drugi transferi posameznikom za 104.708 EUR oziroma 8 %, stroški za plače in prispevki delodajalcev za 65.504 EUR oziroma 6 % in stroški za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije za 13.614 EUR oziroma 28 %. SAZU je v letu 2020 glede na leto 2019 zmanjšala porabo proračunskih sredstev predvsem pri izplačilih tekočih transferov v javne zavode za 77.523 EUR oziroma 12 %, pri drugih operativnih odhodkih za 33.016 EUR oziroma 62 % in pri študijah o izvedljivosti projektov, projektni dokumentaciji, nadzoru in investicijskem inženiringu za 15.302 EUR oziroma 56 %.

Drugi transferi posameznikom so se povišali zaradi izplačila nagrad novoizvoljenih članov SAZU sredi leta 2019 ter povišanja trimesečnega povprečja bruto plač zaposlenih delavcev v Republiki

Sloveniji²⁵. Stroški za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije so se povišali zaradi rekonstrukcije Finžgarjeve hiše v Ljubljani²⁶ (obnova strehe) in nakupa opreme za 8.581 EUR.

1.4 Odgovorne osebe

Za zakonitost poslovanja je odgovoren predsednik SAZU. Odgovornost vključuje med drugim tudi vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pravilnostjo poslovanja.

Odgovorni osebi v letu 2020 in med izvajanjem revizije sta bila:

- dr. Tadej Bajd, predsednik SAZU, od 1. 1. 2020 do 31. 5. 2020,
- dr. Peter Štih, predsednik SAZU, od 1. 6. 2020.

1.5 Revizijski pristop

V reviziji smo preverili pravilnost porabe sredstev za plače in druge izdatke zaposlenim ter pravilnost porabe sredstev za druge odhodke²⁷. Zagotovila za izrek mnenja smo pridobili s pregledovanjem in analiziranjem dokumentacije in s podrobnim preizkušanjem podatkov.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju plač, zaposlitev za določen čas in drugih izdatkov zaposlenim smo upoštevali predpise, ki urejajo posamezno področje, predvsem pa Zakon o javnih uslužbencih²⁸ (v nadaljevanju: ZJU), Zakon o sistemu plač v javnem sektorju²⁹ (v nadaljevanju: ZSPJS), Zakon o delovnih razmerjih³⁰ (v nadaljevanju: ZDR-1), Zakon za uravnoteženje javnih financ³¹ (v nadaljevanju: ZUJF), Zakon o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2020 in 2021 ter izredni uskladitvi pokojnin³², Kolektivno pogodbo za javni sektor³³ (v nadaljevanju: KPJS), Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti

²⁵ V skladu z 31. členom statuta SAZU se pri obračunu višine mesečnih nagrad, ki pripadajo rednim in izrednim članom, upošteva povprečna bruto plača zaposlenih delavcev v Republiki Sloveniji za obdobje zadnjih 3 mesecev.

²⁶ SAZU je v skladu z darilno pogodbo iz leta 1956 lastnik hiše na Finžgarjevi ulici 12 v Ljubljani, v kateri je živel pisatelj, župnik in akademik Franc Saleški Finžgar.

²⁷ Pri sredstvih za druge odhodke smo preverjali odhodke brez plač in drugih izdatkov zaposlenim.

²⁸ Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C in 203/20 – ZIUPOPĐVE. Pri SAZU se upošteva določbe prvega dela do 22. člena.

²⁹ Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17 in 84/18.

³⁰ Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19 in 203/20 – ZIUPOPĐVE.

³¹ Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19 in 174/20 – ZIPRS2122.

³² Uradni list RS, št. 75/19 in 139/20.

³³ Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17 in 80/18.

v Republiki Sloveniji³⁴ (v nadaljevanju: KPND), Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo³⁵ (v nadaljevanju: ZIUZEOP), Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19³⁶ ter podzakonske predpise, ki urejajo področje plač in druge odhodke zaposlenim. V reviziji smo na vzorcu javnih uslužbencev preverili sistemizacijo delovnih mest, sklepanje delovnega razmerja za določen čas, izpolnjevanje pogojev za zasedbo delovnih mest, določitev osnovne plače, obračun in izplačilo plače, dodatkov, delovne uspešnosti in drugih izdatkov zaposlenim.

Pri pravilnosti izplačevanja drugih odhodkov (drugi tekoči in investicijski odhodki) smo preverili skladnost poslovanja z določbami ZJF, Zakona o javnem naročanju³⁷ (v nadaljevanju: ZJN-3), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021³⁸ (v nadaljevanju: ZIPRS2021), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019³⁹ (v nadaljevanju: ZIPRS1819) ter drugih predpisov.

Dokaze za izrek mnenja smo pridobili s preizkušanjem pravilnosti izplačil, izbranih v vzorec po nestatističnem načinu vzorčenja. V vzorec so bili vključeni izvedeni postopki in poslovni dogodki, ki so se začeli v letu 2020, ter tudi izvedeni postopki in poslovni dogodki, ki so se začeli pred obdobjem, na katero se nanaša revizija, a so vplivali na poslovanje SAZU v letu 2020. Pri preizkušanju posameznih zneskov je bilo izplačilo obravnavano kot zadnje dejanje v zaporedju med seboj povezanih dejanj. Če je bilo v zaporedju dejanj, ki se je končalo s preizkušenim izplačilom, kakšno dejanje v neskladju s predpisi, smo preizkušeno izplačilo šteli za nepravilno. Za preizkušanje smo sestavili revizijske programe za revidiranje plač in drugih izdatkov zaposlenim ter za revidiranje drugih odhodkov. Za izrek mnenja smo upoštevali tiste razkrite nepravilnosti, ki smo jih opredelili v revizijskih programih.

Glede na to, da je SAZU kot neposredni proračunski uporabnik vpet v sistem izvrševanja državnega proračuna, katerega pravila so jasno določena, in bi odstopanja od teh pravil pomenila nekonsistentnost izvršitve proračuna kot enovite celote, je računsko sodišče to dejstvo, ne glede na njen status samostojne pravne osebe, upoštevalo kot ključno pri opredelitvi predpisov, ki jih je upoštevalo pri revizijskih presojah v zvezi s poslovanjem SAZU (povezava s točko 1.2.1).

Sodila za oblikovanje mnenja so bili predpisi, ki urejajo poslovanje neposrednih nevladnih proračunskih uporabnikov, ZSAZU, statut SAZU in interni akti SAZU.

³⁴ Uradni list RS, št. 18/91-I, 53/92, 13/93 – ZNOIP, 34/93, 12/94, 18/94 – ZRPJZ, 27/94, 59/94, 80/94, 64/95, 19/97, 37/97, 87/97 – ZPSDP, 3/98, 3/98, 39/99 – ZMPUPR, 39/99, 40/99 – popr., 99/01, 73/03, 77/04, 115/05, 43/06 – ZKoliP, 71/06, 138/06, 65/07, 67/07, 57/08 – KPJS, 67/08, 1/09, 2/10, 52/10, 2/11, 3/12, 40/12, 1/13, 46/13, 95/14, 91/15, 88/16, 80/18, 31/19, 80/19, 97/20 in 160/20.

³⁵ Uradni list RS, št. 49/20, 61/20, 152/20 – ZZUOOP in 175/20 – ZIUOPDVE.

³⁶ Uradni list RS, št. 175/20 in 203/20 – ZIUOPDVE.

³⁷ Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18.

³⁸ Uradni list RS, št. 75/19, 61/20 – ZDLGPE, 133/20 in 174/20 – ZIPRS2122.

³⁹ Uradni list RS, št. 71/17, 13/18 – ZJF-H, 83/18 in 19/19.

1.6 Omejitev revizorjeve odgovornosti

Zaradi nedoločnega statusa SAZU v nekaterih primerih ni bilo mogoče določiti, katere predpise bi morala uporabiti SAZU pri svojem poslovanju. Navedeno se nanaša predvsem na ustanoviteljstva oziroma soustanoviteljstva drugih pravnih oseb, na upravljanje premoženja SAZU in posledično izvajanje lastne dejavnosti SAZU ter na porabo sredstev, ki jih SAZU pridobiva z dotacijami, volili, darili ali na kakšni drugi pravni podlagi.

Zaradi odsotnosti pravnih podlag, ki bi jih bilo mogoče uporabiti kot sodila za presojo pravilnosti poslovanja SAZU v zvezi z upravljanjem in evidentiranjem finančnih naložb SAZU ter upravljanjem stvarnega premoženja SAZU in ureditvijo lastne dejavnosti, se računsko sodišče o teh delih poslovanja SAZU v reviziji ni izreklo. Razlogi za omejitev revizorjeve odgovornosti so podrobneje predstavljeni v nadaljevanju in presegajo odgovornost predsednika SAZU, ki je odgovoren za zakonitost poslovanja SAZU, zato niso vplivali na kvalifikacijo izrečenega revizijskega mnenja.

1.6.1 Ustanoviteljstvo oziroma soustanoviteljstvo drugih pravnih oseb

Na podlagi podatkov iz uradnih evidenc (podatki iz poslovnega registra AJPES) je SAZU na dan 31. 12. 2020 ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica 2 zavodov in 3 javnih zavodov ter soustanoviteljica 2 ustanov:

- INŠTITUT ANTONA TRSTENJAKA ZA GERONTOLOGIJO IN medgeneracijsko sožitje⁴⁰,
- INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA⁴¹,
- Kemijski inštitut⁴²,
- ELEKTROINŠTITUT MILAN VIDMAR inštitut za elektrogospodarstvo in elektroindustrijo, Ljubljana, Hajdrihova 2⁴³,
- Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (v nadaljevanju: ZRC SAZU)⁴⁴,
- USTANOVA SLOVENSKA ZNANSTVENA FUNDACIJA⁴⁵,
- FUNDACIJA DR. BRUNO BRESCHI, USTANOVA ZA OHRANJANJE STAREJŠIH DEL SLOVENSKEGA SLOVSTVA⁴⁶.

Ne glede na dejstvo, da je neposredni uporabnik državnega proračuna s pravnoorganizacijsko obliko javni zavod, lahko SAZU na podlagi devete alineje 3. člena ZSAZU ustanavlja zavode na področju

⁴⁰ Soustanoviteljstvo, datum vstopa 28. 2. 1995.

⁴¹ Soustanoviteljstvo, datum vstopa 15. 10. 1992.

⁴² Soustanoviteljstvo, datum vstopa 24. 4. 1992.

⁴³ Ustanoviteljstvo, datum ustanovitve 9. 4. 2010.

⁴⁴ Ustanoviteljstvo, datum ustanovitve 15. 11. 1996.

⁴⁵ Soustanoviteljstvo, datum vstopa 11. 7. 1994.

⁴⁶ Ustanoviteljstvo, datum ustanovitve 23. 3. 2000.

znanstvene, raziskovalne in kulturne dejavnosti. Prav tako je že z ZSAZU določeno, da je SAZU ustanoviteljica javnega zavoda ZRC SAZU. Takšna ureditev – to je udeležba neposrednega uporabnika proračuna države v drugih pravnih osebah – odstopa od siceršnje sistemske ureditve tega področja. Neposredni uporabniki državnega proračuna praviloma namreč niso ustanovitelji/soustanovitelji zavodov in ustanov, ampak te ustanavlja Republika Slovenija oziroma lokalne skupnosti. Tudi ob predpostavki, da bi SAZU obravnavali zgolj po pravilih, ki veljajo za javne zavode, možnost udeležbe SAZU v drugih pravnih osebah odstopa od ureditve, ki je v veljavi za preostale javne zavode. ZZ sicer v 20. členu določa, da lahko zavod v okviru svoje dejavnosti ustanovi drug zavod ali podjetje s soglasjem ustanovitelja, vendar je ta člen v praksi uporabljen predvsem za zasebne zavode, ne pa tudi v primeru javnih zavodov. Javni zavodi namreč nimajo svojega lastnega premoženja, temveč za celotno premoženje oziroma sredstva, ki jih pridobijo od ustanovitelja za izvajanje dejavnosti, v pasivi bilance stanja izkazujejo obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, in torej ne razpolagajo s sredstvi, ki bi jim omogočila ustanovitev druge pravne osebe⁴⁷. Ker torej niti neposredni proračunski uporabniki niti javni zavodi praviloma ne razpolagajo s tovrstnimi finančnimi naložbami, na sistemski ravni ne obstajajo predpisi, ki bi določali način upravljanja in evidentiranja teh finančnih naložb pri neposrednih uporabnikih proračuna oziroma pri javnih zavodih. Tega ni mogoče razbrati niti iz ZSAZU kot posebnega predpisa, ki ureja delovanje SAZU⁴⁸.

1.6.2 Upravljanje stvarnega premoženja SAZU

Stvarno in finančno premoženje, ki se uporablja za izvrševanje proračuna Republike Slovenije, je na podlagi 67. člena ZJF v lasti Republike Slovenije. Način njegovega upravljanja določajo ZJF, vsakoletni zakoni o izvrševanju proračunov Republike Slovenije, Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti⁴⁹ (v nadaljevanju: ZSPDSLS-1), Zakon o Slovenskem državnem holdingu⁵⁰ in drugi predpisi.

Na podlagi 31. člena ZSAZU je SAZU lastnica premoženja⁵¹, ki ji je bilo dodeljeno ali ga je pridobila za opravljanje dejavnosti, za katero je bila ustanovljena. ZSAZU ne vsebuje nobenih posebnih določb, ki bi določale, na kakšen način naj se izvaja upravljanje premoženja v lasti SAZU. V 28. členu ZSAZU, ki ureja sredstva za delovanje SAZU, pa je določeno, da iz proračuna med drugim pridobiva tudi sredstva za amortizacijo, investicije in investicijsko vzdrževanje.

⁴⁷ Izjemo predstavljajo univerze, ki so prav tako javni zavodi, vendar imajo premoženje v lasti na podlagi 13. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17 in 175/20 – ZIUOPDVE), po katerem je univerza oziroma samostojni visokošolski zavod, ki ga je ustanovila Republika Slovenija, lastnik premoženja, pridobljenega iz javnih ali drugih virov (v bilanci stanja je na pasivi to premoženje izkazano kot sklad namenskega premoženja).

⁴⁸ SAZU deležev v pravnih osebah v statusni obliki zavod in javni zavod nima evidentiranih v bilanci stanja med dolgoročnimi finančnimi naložbami. Na dan 31. 12. 2020 SAZU izkazuje le dolgoročne finančne naložbe v USTANOVI SLOVENSKA ZNANSTVENA FUNDACIJA v znesku 33.383 EUR (več ustanoviteljev) in v FUNDACIJI DR. BRUNO BRESCHI, USTANOVA ZA OHRANJANJE STAREJŠIH DEL SLOVENSKEGA SLOVSTVA v znesku 1.363 EUR, katere ustanovitelj sta SAZU in dr. Bruno Breschi.

⁴⁹ Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18.

⁵⁰ Uradni list RS, št. 25/14.

⁵¹ Vrednost nepremičnin po podatkih iz bilance stanja na dan 31. 12. 2020 znaša 9.267.478 EUR.

Dejstvo, da je SAZU lastnica stvarnega premoženja, jo razlikuje od ostalih neposrednih uporabnikov državnega proračuna, ki premoženje Republike Slovenije zgolj upravljajo. Tako predpisi, ki jih sicer uporabljajo neposredni proračunski uporabniki pri upravljanju s stvarnim premoženjem, za upravljanje stvarnega premoženja SAZU ne veljajo, saj urejajo le upravljanje stvarnega premoženja države in občin⁵². Posebni predpis, ki bi določil način upravljanja s stvarnim premoženjem neposrednega uporabnika proračuna, ki je hkrati tudi pravna oseba in lastnik premoženja, ne obstaja, tudi ZSAZU ne vsebuje določb, ki bi urejale to področje. Neurejenost področja je SAZU omogočila, da je samostojno in drugače, kot je določeno za preostale neposredne proračunske uporabnike, uredila posamezne vidike upravljanja s stvarnim premoženjem, pri čemer zaradi odsotnosti zakonske ureditve ni mogoče opredeliti sodil, na podlagi katerih bi bilo mogoče potrditi ustreznost ureditve in preveriti pravilnost poslovanja SAZU. Kot takšen primer izpostavljamo ureditev lastne dejavnosti SAZU, kjer SAZU za razliko od ureditve, ki velja za preostale neposredne proračunske uporabnike, upravlja z delom svojega premoženja kot lastno dejavnostjo⁵³.

SAZU izvaja lastno dejavnost na podlagi pravilnika o lastni dejavnosti, ki ga je izdal upravni direktor. Zaradi statusnih dilem ter posebnosti v poslovanju, povezanih z dejstvom, da je SAZU hkrati samostojna pravna oseba in lastnik premoženja ter neposredni proračunski uporabnik, in ki so opisane v uvodu poročila (povezava s točko 1.2.1), določbe pravilnika o izvrševanju proračuna, ki sicer urejajo lastno dejavnost neposrednih uporabnikov državnega proračuna, za SAZU niso neposredno uporabljive.

Iz 2. člena pravilnika o lastni dejavnosti izhaja, da SAZU kot lastno dejavnost izvaja prodajo proizvodov in storitev, ki niso določene kot njene zakonske naloge, predvsem na področjih, ki se nanašajo na:

- prodajo publikacij,
- opravljanje počitniške dejavnosti,
- oddajo prostorov v najem,
- opravljanje storitev ekspedita.

3. člen pravilnika o lastni dejavnosti določa, da so prihodki lastne dejavnosti namenski prihodki, ki se namenijo za pokrivanje odhodkov, ki se nanašajo na lastno dejavnost oziroma so z njo povezani, in sicer:

- imajo značaj materialnih stroškov, kot na primer stroški upravljanja, električna, ogrevanje, komunalne storitve, telefon,
- za morebitno kritje stroškov iz pogodb o delu ter
- za investicije (manjše nabave) v osnovna sredstva in investicijsko vzdrževanje.

⁵² Izpostavili bi na primer ZSPDLS-1 ter posamezne določbe ZJF in Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (v nadaljevanju: pravilnik o izvrševanju proračuna; Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 - ZIPRS1011, 3/13 in 81/16), ki se nanašajo na upravljanje stvarnega premoženja in obravnavo prihodkov iz tega premoženja.

⁵³ Pravilnik o lastni dejavnosti SAZU (v nadaljevanju: pravilnik o lastni dejavnosti), št. 01-1247/1-05 z dne 20. 9. 2005 in z veljavnostjo od 21. 9. 2005 dalje v 2. členu določa, da je lastna dejavnost SAZU med drugim tudi oddaja poslovnih prostorov v najem. Pravilnik o izvrševanju proračuna, ki to področje ureja za preostale neposredne proračunske uporabnike, pa oddaje poslovnih prostorov v najem ne umešča med lastno dejavnost.

Prihodki in odhodki iz lastne dejavnosti se izkazujejo na posebni proračunski postavki 171 – Prodaja knjig, najemnine in drugo (v nadaljevanju: postavka lastne dejavnosti), ki je označena kot posebni tip proračunske postavke. Prihodki in odhodki se prikazujejo po posameznih stroškovnih mestih. Prihodki se lahko prelivajo iz enega stroškovnega mesta na drugega⁵⁴.

10. člen pravilnika o lastni dejavnosti določa, da se presežek prihodkov nad odhodki v skladu z veljavnimi predpisi vplača v proračun. Navedena ureditev je skladna s 44. členom ZJF, iz katerega izhaja, da se lastna sredstva, za razliko od preostalih namenskih sredstev, ne prenašajo v proračun naslednjega leta. Za leto 2020 pa je ZIPRS2021 v drugem odstavku 21. člena določil, da se ne glede na prvi odstavek 44. člena ZJF namenska sredstva, ki jih neposredni uporabnik doseže z lastno dejavnostjo in ki niso bila porabljena v preteklem letu, prenesejo v proračun za tekoče leto v obsegu, kot je določen v tretjem in četrtem odstavku tega člena. Zato je SAZU v letu 2020 v proračun nakazovala le prihodke od prodaje publikacij (ne pa tudi presežka iz naslova preostale lastne dejavnosti), saj gre v tem primeru (za razliko od ostalih kategorij lastne dejavnosti iz pravilnika o lastni dejavnosti) po mnenju SAZU za prihodke, ki pripadajo proračunu. Stroški izdaje publikacij so namreč v celoti financirani iz sredstev proračuna in ne iz prihodkov iz izvajanja lastne dejavnosti. Celotni prihodki od prodaje publikacij za SAZU zato predstavljajo presežek, ki ga nakaže v proračun.

SAZU je v letu 2020 v okviru lastne dejavnosti realizirala 48.767 EUR prihodkov⁵⁵, 27.756 EUR odhodkov ter 21.011 EUR presežka prihodkov nad odhodki. Prihodke od prodaje publikacij v znesku 2.411 EUR je SAZU 26. 2. 2021 nakazala v proračun, presežek iz lastne dejavnosti v znesku 18.600 EUR pa je prenesla na sklad za lastno dejavnost (podkonto 900910), ki se lahko uporabi za pravice porabe na postavki lastne dejavnosti v tekočem in prihodnjih proračunskih letih⁵⁶.

⁵⁴ 9. člen pravilnika o lastni dejavnosti.

⁵⁵ Prihodki od prodaje publikacij so vključeni v skupne prihodke in izračunan presežek SAZU.

⁵⁶ V skladu s četrtem odstavkom 21. člena ZIPRS2021 tudi v primeru, ko so namenski prihodki vplačani v proračun v večjem obsegu, kot so načrtovani v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države oziroma občine.

2. Ugotovitve

2.1 Pristojnosti upravnega direktorja SAZU

Iz 23. člena ZSAZU kot tudi iz 54. in 55. člena statuta SAZU izhaja, da predsednik SAZU predstavlja in zastopa SAZU in je odgovoren za zakonitost dela SAZU. SAZU ima tudi upravnega direktorja, čigar pooblastila niso določena z ZSAZU, ampak jih ureja 69. člen statuta SAZU.

Na podlagi 69. člena statuta SAZU upravni direktor vodi upravo SAZU in odgovarja za ekonomsko-finančna in administrativna dela v Oddelku za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo ter v Biblioteki SAZU.

Na skupščini SAZU 26. 2. 2009 so bile sprejete spremembe statuta SAZU, s katerimi je bilo med drugim določeno tudi, da upravni direktor, vodi upravo SAZU ter hkrati tudi zastopa SAZU. Z navedeno spremembo statuta SAZU je bil razširjen obseg pooblastil upravnega direktorja na pristojnosti, ki sicer po ZSAZU pripadajo predsedniku SAZU. Na podlagi spremembe statuta SAZU je upravni direktor, kot zastopnik SAZU, sklepal vse vrste pogodb, tako na področju kadrovskega poslovanja kot tudi preostalega finančnega poslovanja.

2.1.1 Sprejemanje notranjih aktov in odredbodajalstvo

2.1.1.a Ugotovili smo, da je 2 interna akta, pomembna za poslovanje SAZU, in sicer Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji SAZU (v nadaljevanju: akt o sistemizaciji), ki se je začel uporabljati 1. 10. 2019, in Pravilnik o delovni uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela (veljati je začel 1. 1. 2009) sprejel in podpisal upravni direktor, čeprav za to nima podlage niti v ZSAZU niti v veljavnem statutu SAZU. Statut SAZU v 51. členu namreč izrecno določa, da predsedstvo SAZU sprejema poslovniške, pravilniške in druge akte SAZU.

Akt o sistemizaciji SAZU ni bil potrjen na seji izvršilnega odbora predsedstva SAZU, kot je to določeno v 15. členu akta o sistemizaciji. Iz zapisnika izvršilnega odbora predsedstva SAZU je razvidno, da je izvršilni odbor predsedstva SAZU podal le soglasje, da se akt o sistemizaciji popravi v skladu s Katalogom funkcij, delovnih mest in nazivov.

Ne glede na navedeno smo kot kriterije za presojo nepravilnosti in posledičen izrek mnenja privzeli tudi omenjena interna akta, ki ju je sprejel in podpisal upravni direktor SAZU.

2.1.1.b 54. člen statuta SAZU določa, da je predsednik SAZU odredbodajalec za izvajanje finančnega načrta SAZU. Pooblastila za njegovo izvajanje lahko prenese na oba podpredsednika in glavnega tajnika. Iz Pravilnika o računovodstvu SAZU, ki ga je sprejelo predsedstvo SAZU, izhaja, da je odredbodajalec tudi upravni direktor, iz kartona odredbodajalcev pa je razvidno, da je

odredbodajalka tudi vodja finančno-računovodske službe na SAZU⁵⁷. Ugotavljamo, da sta bila odredbodajalca določena v neskladju z določili statuta SAZU.

54. člen statuta SAZU ne predvideva možnosti prenosa pooblastila za izvajanje funkcije odredbodajalca na upravnega direktorja, ki na podlagi 69. člena statuta SAZU vodi upravo in zastopa SAZU. Takšna ureditev prenosa pooblastil za izvajanje funkcije odredbodajalca po naši oceni ni ustrezna, ker ne zagotavlja nemotenega poslovanja SAZU. To je prepoznalo tudi predsedstvo SAZU, ki je upravnega direktorja za izvajanje funkcije odredbodajalca pooblastilo s Pravilnikom o računovodstvu SAZU, vendar je s tem presešlo okvir dopustnega določanja pooblastil za izvajanje funkcije odredbodajalca glede na določbe statuta SAZU. Predsednik SAZU bi moral predsedstvu SAZU, ki je pristojno za predlaganje sprememb statuta, predlagati, da v odločanje skupščini SAZU predloži spremembe statuta, s katerimi bi predsednik SAZU lahko prenesel pooblastila za izvajanje funkcije odredbodajalca tudi na upravnega direktorja, in s tem bi lahko zagotovil nemoteno operativno delovanje SAZU ter usklajenost med Pravilnikom o računovodstvu SAZU in statutom SAZU.

2.2 Plače in drugi izdatki zaposlenim

V letu 2020 je SAZU za plače in druge izdatke zaposlenih namenila 1.196.691 EUR, kar predstavlja 33,6 % vseh realiziranih odhodkov v letu 2020, pri čemer je bilo v primerjavi z letom 2019 porabljenih za 6 % oziroma 65.504 EUR več proračunskih sredstev. Največji del sredstev za plače in druge izdatke zaposlenim predstavljajo osnovne plače (837.967 EUR), sledi dodatek za delovno dobo (63.185 EUR) in regres za letni dopust (38.273 EUR).

2.2.1 Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest

2.2.1.a 21. člen ZJU določa, da je sistemizacija delovnih mest akt, v katerem so v skladu z notranjo organizacijo določena delovna mesta, potrebna za izvajanje nalog. Pri vsakem delovnem mestu se v sistemizaciji določijo najmanj opis nalog in pogoji za zasedbo delovnega mesta.

ZSPJS v šestem odstavku 7. člena določa obvezne elemente v zvezi s plačami, ki jih mora vsebovati akt o sistemizaciji, in sicer: 1. šifro proračunskega uporabnika in šifro notranje organizacijske enote, 2. naziv proračunskega uporabnika in naziv notranje organizacijske enote, 3. plačno podskupino, 4. šifro delovnega mesta, 5. ime delovnega mesta, 6. tarifni razred delovnega mesta, 7. šifro naziva, kjer nazivi obstajajo, 8. ime naziva, kjer nazivi obstajajo, 9. plačni razred delovnega mesta oziroma plačni razred naziva, 10. število napredovalnih razredov na delovnem mestu oziroma v nazivu in 11. opis nalog delovnega mesta ali naziva.

Akt o sistemizaciji v Prilogi I vsebuje Katalog delovnih mest, kjer so navedena delovna mesta, potrebna za izvajanje nalog na SAZU. Pri posameznih delovnih mestih manjkajo podatki glede notranje organizacijskih enot (šifra in naziv) ter število in vrsta delovnih mest⁵⁸ po posameznih

⁵⁷ Posebnega pooblastila s strani predsednika vodja finančno-računovodske službe ni imela.

⁵⁸ Strokovno-tehnična delovna mesta in delovna mesta s področja kulture in informiranja.

organizacijskih enotah. Tako iz sistemizacije ni mogoče razbrati, katera in koliko delovnih mest je sistemizirano v posamezni notranji organizacijski enoti.

Navedeno ni v skladu s šestim odstavkom 7. člena ZSPJS, iz katerega izhaja, da se v sistemizaciji posamezna delovna mesta razvrstijo po notranjih organizacijskih enotah, v povezavi z 21. členom ZJU, ki določa, da je sistemizacija delovnih mest akt, v katerem so v skladu z notranjo organizacijo določena delovna mesta, potrebna za izvajanje nalog.

Ukrep SAZU

Izvršilni odbor predsedstva SAZU je na seji dne 21. 3. 2022 obravnaval in potrdil spremembe Akta o sistemizaciji SAZU, s katerimi se je ta uskladal z veljavno zakonodajo.

2.2.2 Nove zaposlitve

2.2.2.a SAZU je 26. 2. 2020 sklenila pogodbo o zaposlitvi na delovnem mestu strokovni delavec V za nedoločen čas na podlagi objave prostega delovnega mesta. Akt o sistemizaciji je kot poseben pogoj za opravljanje dela na tem delovnem mestu določal tudi aktualna znanja s področja gradbeništva. SAZU omenjenega posebnega pogoja ni navedla v objavi. SAZU je ravnala v nasprotju s prvim odstavkom 25. člena ZDR-1, ker v objavi prostega delovnega mesta ni opredelila vseh pogojev, potrebnih za opravljanje dela.

2.2.2.b SAZU je 26. 8. 2020 objavila prosto delovno mesto bibliotekar za nedoločen čas. V objavi prostega delovnega mesta je kot zahtevano znanje jezikov navedla angleški in nemški jezik⁵⁹. Akt o sistemizaciji je med drugim kot posebni pogoj določal le znanje enega svetovnega jezika. Na objavljeno delovno mesto se je prijavilo 30 kandidatov, na razgovor pa je bilo povabljenih 9 kandidatov. SAZU je sklenila delovno razmerje z javno uslužbenko, ki je v prijavi navedla znanje obeh jezikov.

SAZU je v objavi prostega delovnega mesta določila ožji pogoj za zasedbo delovnega mesta, kot je bil določen v aktu o sistemizaciji, in s tem omejila možnost kandidiranja za zasedbo delovnega mesta kandidatom, ki so izpolnjevali pogoje, določene v aktu o sistemizaciji, niso pa izpolnjevali pogojev, določenih v objavi. Navedeno je v nasprotju s 7. členom ZJU, ki določa enakopravno dostopnost delovnih mest za vse zainteresirane kandidate pod enakimi pogoji.

Pojasnilo SAZU

Pri omenjenem razpisu za bibliotekarja se je v objavi za prosto delovno mesto vnesla zahteva po znanju angleškega in nemškega jezika, vendar je vodja Biblioteke na razgovoru kandidatom pojasnila, da se išče kandidat, ki govori angleški ali nemški jezik. V sistemu prijave prostega delovnega mesta ni možnosti, da bi napisali "ali – ali". Dejansko se je iskal bibliotekar za področje zamenske publikacij. Prednost so imeli kandidati, ki so izkazali, da govorijo več kot en tuji jezik. Izbrana kandidatka je izkazala, da ima znanje iz nemškega jezika na nivoju A2, angleškega pa B2–C1. Pri prihodnjih razpisih

⁵⁹ V objavi je bilo določeno: AN – angleški jezik – razumevanje – dobro govorjenje – dobro pisanje, NE – nemški jezik – razumevanje – dobro govorjenje – dobro pisanje.

se bo SAZU osredotočila na to, da v razpis napiše samo en tuji jezik, tako kot ima navedeno v aktu o sistemizaciji.

Ker je bil pogoj znanja 2 tujih jezikov zahtevan v objavi prostega delovnega mesta, je to lahko odvrnilo od prijave na prosto delovno mesto kandidate, ki znanja 2 tujih jezikov nimajo in se zato sploh niso prijavili.

2.2.3 Opravljanje nalog po pooblastilu

2.2.3.a Javnega uslužbenca na delovnem mestu strokovni delavec V je upravni direktor s sklepom pooblastil za vodenje in koordiniranje dela v Tehnični, nabavni in investicijski službi. Za delovno mesto, na katerem javni uslužbenec opravlja delo na podlagi pooblastila, akt o sistemizaciji določa VII. stopnjo izobrazbe, javni uslužbenec pa ima zaključeno srednješolsko izobrazbo (V. stopnja izobrazbe).

Javni uslužbenec sicer ni bil premeščen na delovno mesto vodje Tehnične, nabavne in investicijske službe, vendar pa je navedene naloge skladno s pooblastilom upravnega direktorja dejansko opravljal, čeprav ni izpolnjeval pogoja glede zahtevane izobrazbe. S tem, ko je SAZU zaposlenemu, ki ni izpolnjeval pogojev za zasedbo delovnega mesta, podelila pooblastilo za opravljanje nalog tega delovnega mesta, je zaobšla pravila prvega odstavka 22. člena ZDR-1, iz katerih izhaja, da mora delavec, ki zasede delovno mesto, izpolnjevati s sistemizacijo določene pogoje in bi jih SAZU morala upoštevati v primeru, če bi javnega uslužbenca premestila na delovno mesto, katerega naloge je opravljal.

Pojasnilo SAZU

Dne 30. 4. 2019 se je upokojil sodelavec, ki je bil zadolžen za gradbene zadeve, hkrati pa je bil tudi vodja Tehnične, nabavne in investicijske službe. Razpis za navedeno (prosto) delovno mesto je bil objavljen 10. 1. 2019. Nanj se je prijavilo 18 kandidatov. Na razpisano prosto delovno mesto je bila izbrana kandidatka, ki je izpolnjevala vse pogoje in naj bi z delom pričela 1. 5. 2019. Kandidatka je 9. 4. 2019 poslala elektronsko obvestilo, v katerem je navedla, da odstopa od kandidature. Ker v tako kratkem času ni bilo možno najti novega kandidata, je bila sprejeta odločitev, da delo po pooblastilu s 1. 5. 2019 prevzame javni uslužbenec, ki je do takrat opravljal delo strokovnega delavca za tisk in publikacije v okviru te službe in je njeno delovanje zelo dobro poznal.

Od aprila oziroma maja 2019 do zaključka obdobja, na katero se nanaša revizija, je preteklo leto in pol in v tem času SAZU ni izvedla novega razpisa, s katerim bi nadomestila upokojenega javnega uslužbenca z novim, ki bi izpolnjeval vse pogoje.

2.2.4 Določitev plačnega razreda

2.2.4.a SAZU je 21. 8. 2019 z javno uslužbenko sklenila pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas za delovno mesto bibliotekar v tarifnem razredu VII/2 in jo uvrstila v 36. plačni razred.⁶⁰ SAZU je 30. 3. 2020 z isto javno uslužbenko sklenila aneks k pogodbi o zaposlitvi, s katerim je bila javna uslužbenka zaradi napredovanja za 2 plačna razreda uvrščena v 38. plačni razred. Pri napredovanju je SAZU upoštevala triletno napredujevalno obdobje od 1. 1. 2017 dalje. Iz aneksa k pogodbi, ki ga je javna uslužbenka podpisala s prejšnjim delodajalcem v javnem sektorju, je razvidno, da se je uslužbenki zadnje triletno napredujevalno obdobje pred prenehanjem delovnega razmerja štelo od 1. 1. 2018 dalje. SAZU je javno uslužbenko napredovala prezgodaj. SAZU je s tem, ko je javno uslužbenko napredovala prej kot v 3 letih, ravnala v nasprotju s tretjim odstavkom 16. člena ZSPJS, iz katerega izhaja, da lahko javni uslužbenec napreduje vsaka 3 leta za 1 ali 2 plačna razreda, če izpolnjuje predpisane pogoje. SAZU je javni uslužbenki pričela izplačevati višjo plačo zaradi napredovanja v višji plačni razred v letu 2021⁶¹.

Pojasnilo SAZU

SAZU je zaradi napačnega tolmačenja podatkov, ki jih je pridobila s strani prejšnjega delodajalca, javno uslužbenko napredovala 1 leto prezgodaj.

Ukrep SAZU

SAZU je v letu 2022 izvedla postopek preverjanja izpolnjevanja pogojev za napredovanje v plačnem razredu, kjer je bilo upoštevano ustrezno napredujevalno obdobje. Na podlagi izvedenega postopka je z javno uslužbenko dne 20. 7. 2022 sklenila aneks k pogodbi o zaposlitvi, s katerim se ji je določila zakonita plača.

2.2.4.b SAZU je na podlagi objave prostega delovnega mesta z javno uslužbenko 26. 2. 2020 sklenila pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas za delovno mesto strokovni delavec V v V. tarifnem razredu in jo uvrstila v 26. plačni razred⁶². V skladu s prvim odstavkom 20. člena ZSPJS, ki določa, da javni uslužbenec obdrži število plačnih razredov napredovanj ob premestitvi na drugo delovno mesto oziroma ob sklenitvi pogodbe o zaposlitvi na drugem delovnem mestu, če je novo delovno mesto v nižjem ali istem tarifnem razredu kot prejšnje delovno mesto, na katerem je dosegel napredovanja, je javna uslužbenka obdržala 5 plačnih razredov napredovanja, doseženih pri prejšnjem delodajalcu⁶³. SAZU je 14. 10. 2020 z isto javno uslužbenko sklenila novo pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas za delovno mesto strokovni delavec VI v VI. tarifnem razredu, pri čemer je pri določitvi

⁶⁰ Javna uslužbenka je na podlagi pogodbe o zaposlitvi sklenila delovno razmerje s 1. 9. 2019.

⁶¹ V skladu s četrtem odstavkom 16. člena ZSPJS pridobi javni uslužbenec, ki napreduje v višji plačni razred, v naziv oziroma v višji naziv, pravico do plače v skladu z višjim plačnim razredom, pridobljenim nazivom ali višjim nazivom 1. 12. leta, v katerem je napredoval.

⁶² Izhodiščni plačni razred delovnega mesta je bil 21. plačni razred. Javna uslužbenka je na podlagi pogodbe o zaposlitvi sklenila delovno razmerje s 1. 3. 2020.

⁶³ Javna uslužbenka je bila pri drugem delodajalcu zaposlena na delovnem mestu koordinator VI, ki je uvrščeno v VI. tarifni razred.

osnovne plače ponovno upoštevala 5 plačnih razredov doseženih napredovanj⁶⁴, ter jo uvrstila v 29. plačni razred⁶⁵. SAZU je s tem ravnala v nasprotju s prvim odstavkom 19. člena ZSPJS, ki določa, da se javni uslužbenec ob zaposlitvi, premestitvi na drugo delovno mesto oziroma imenovanju v naziv ali višji naziv uvrsti v plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto, za katero je javni uslužbenec sklenil delovno razmerje oziroma na katero je bil premeščen, oziroma v plačni razred, v katerega je uvrščen naziv, v katerega je imenovan. Za ohranitev vseh doseženih plačnih razredov napredovanj namreč niso bili izpolnjeni vsi pogoji, kot jih določa prvi odstavek 20. člena ZSPJS. Iz navedenega člena izhaja, da se število plačnih razredov napredovanja lahko ohrani le v primeru, če je javni uslužbenec premeščen na drugo delovno mesto oziroma je sklenil pogodbo o zaposlitvi o delu na drugem delovnem mestu v nižjem ali istem tarifnem razredu. Javna uslužbenka je bila od 1. 3. 2020 do 31. 10. 2020 na SAZU zaposlena na delovnem mestu v V. tarifnem razredu, z novo pogodbo o zaposlitvi pa je SAZU z njo sklenila delovno razmerje za delovno mesto v višjem, in sicer VI. tarifnem razredu. Zato javna uslužbenka ne bi smela obdržati 5 plačnih razredov napredovanja, ne glede na to, da je pred 1. 3. 2020, ko je bila zaposlena pri drugem delodajalcu na delovnem mestu VI. tarifnega razreda, že napredovala za 5 plačnih razredov. SAZU bi ob sklenitvi nove pogodbe v skladu s prvim odstavkom 19. člena ZSPJS javno uslužbenko morala uvrstiti v 27. plačni razred⁶⁶. SAZU je v letu 2020 javni uslužbenki izplačala po ocenjeni vrednosti za 100 EUR previsoko bruto plačo.

Pojasnilo SAZU

Zaposlena se je v obdobju od 1. 3. 2020 do 31. 10. 2020 s svojim delom zelo izkazala (prenova Finžgarjeve hiše). Ker je bila marca 2020 razglašena epidemija, je morala po le 2 tednih uvajanja v delo ostati doma in delo opravljati od doma, kar je bilo zelo zahtevno za področje, ki ga pokriva. Ob začetku zaposlitve je imela odrejeno poskusno dobo od 1. 3. do 31. 5. 2020, ki jo je uspešno opravila. Na seji izvršilnega odbora 5. 10. 2020 se je sprejel popravek Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, s katerim se je sistemiziralo novo delovno mesto strokovni delavec VI. Pri ohranitvi 5 plačnih razredov napredovanja za delovno mesto strokovni delavec VI se je SAZU oprla na prvi odstavek 20. člena ZSPJS, ki pravi, da je ohranitev plačnih razredov napredovanja možna pri istem ali drugem delodajalcu v isti plačni podskupini ali na istovrstnih oziroma sorodnih delovnih mestih v različnih plačnih podskupinah. Javna uslužbenka je pri prejšnjem delodajalcu opravljala delo, ki je sorodno njenemu delu na SAZU in ni imela prekinitve zaposlitve.

Pri ohranitvi 5 plačnih razredov napredovanja na delovnem mestu strokovni delavec VI se je SAZU napačno oprla na prvi odstavek 20. člena ZSPJS. Omenjeno določilo ZSPJS se lahko uporabi le ob premestitvi na drugo delovno mesto v nižjem ali istem tarifnem razredu, zato se pri določitvi plačnega razreda lahko upoštevajo le okoliščine, vezane na delovno mesto, s katerega se javni

⁶⁴ V 8. členu pogodbe o zaposlitvi je navedeno, da v skladu s prvim odstavkom 20. člena ZSPJS javna uslužbenka obdrži število plačnih razredov napredovanja zaradi opravljanja istovrstnih oziroma sorodnih delovnih mest.

⁶⁵ Izhodiščni plačni razred delovnega mesta je bil 24. plačni razred. Nova pogodba o zaposlitvi je začela veljati s 1. 11. 2020.

⁶⁶ Drugi stavek prvega odstavka 19. člena ZSPJS določa, če bi bil javni uslužbenec zaradi premestitve na delovno mesto oziroma v naziv v višjem tarifnem razredu uvrščen v nižji ali isti plačni razred, kot ga je dosegel z napredovanjem na delovnem mestu oziroma v nazivu pred to premestitvijo, se mu plačni razred na novem delovnem mestu oziroma v nazivu določi tako, da se že doseženi plačni razred na delovnem mestu oziroma v nazivu pred premestitvijo oziroma imenovanjem poveča za 1 plačni razred; doseženi 26. plačni razred javne uslužbenke bi se torej povečal za 1 plačni razred.

uslužbenec premešča, v povezavi z delovnim mestom, na katero je javni uslužbenec premeščen, ne pa tudi okoliščine, vezane na zaposlitev na drugih preteklih delovnih mestih.

Ukrep SAZU

SAZU je z javno uslužbenko dne 20. 7. 2022 sklenila aneks k pogodbi o zaposlitvi, s katerim je odpravila ugotovljeno nepravilnost.

2.2.5 Dodatek za delovno dobo

2.2.5.a Javnim uslužbencem na podlagi 25. člena ZSPJS pripada dodatek za delovno dobo⁶⁷. Dodatek za delovno dobo je del plače, s katerim se vrednotijo delovne izkušnje, pridobljene v celotni delovni dobi javnega uslužbenca v obdobjih opravljanja dela v delovnem razmerju in opravljanja samostojne dejavnosti. V skladu s 35. členom KPJS javnim uslužbencem pripada dodatek na delovno dobo v višini 0,33 % od osnovne plače za vsako zaključeno leto delovne dobe⁶⁸. Ugotovili smo, da je SAZU izplačala previsok dodatek za delovno dobo, ker je javni uslužbenki na delovnem mestu samostojni strokovni delavec – kabinet predsednika v delovno dobo štela tudi obdobje, ko ni bila v delovnem razmerju. Javna uslužbenka je bila v obdobju od 15. 5. 2000 do 31. 5. 2001 vključena v prostovoljno obvezno zavarovanje na podlagi 34. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju⁶⁹, ki ne predstavlja obdobja opravljanja dela in se ne bi smelo upoštevati pri obračunu dodatka za delovno dobo⁷⁰. Javna uslužbenka je imela v oktobru 2020 skupaj 13 let delovne dobe, SAZU pa ji je izplačala dodatek za 14 let delovne dobe. SAZU je javni uslužbenki tako pri plači za oktober 2020 obračunala in izplačala dodatek za delovno dobo v višini 4,62 % namesto v višini 4,29 % od osnovne plače, kar ni v skladu s prvim odstavkom 25. člena ZSPJS v povezavi s prvim odstavkom 35. člena KPJS. Ocenjujemo, da je SAZU v letu 2020 javni uslužbenki izplačala 48 EUR bruto preveč dodatka za delovno dobo.

Pojasnilo SAZU

Javni uslužbenki je bila upoštevana tudi doba od 15. 5. 2000 do 31. 5. 2001, ki jo je imela vpisano na podlagi potrdila DURS Vrhnika z dne 25. 7. 2001 (prostovoljno zavarovanje). Zaposlena je namreč v tem času opravljala delo po avtorskih pogodbah (poučevanje, prevajanje) in je delala za polni delovni čas, zato je SAZU ta čas tudi upošteval.

⁶⁷ 6. člen ZJU definira pojem delovne dobe in določa, da je delovna doba doba v delovnem razmerju.

⁶⁸ Tudi Komisija za razlago KPJS je sprejela razlago 35. člena KPJS (objavljena v Uradnem listu RS, št. 3/09), iz katere izhaja, da v delovno dobo sodijo vsa obdobja v državi in tujini, ki se po predpisih pokojninskega in invalidskega zavarovanja štejejo v zavarovalno dobo.

⁶⁹ Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 – ZVarDod, 98/09 – ZIUZGK, 38/10 – ZUKN, 61/10 – ZSVarPre, 79/10 – ZPKDPIZ, 94/10 – ZIU, 94/11 – odl. US, 105/11 – odl. US, 110/11 – ZDIU12, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2 in 9/17 – odl. US. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je v 34. členu med drugim določal, da se državljani Republike Slovenije, ki so dopolnili 15 let starosti in niso obvezno zavarovani, lahko prostovoljno vključijo v obvezno zavarovanje, v času ko so na šolanju na višjih ali visokih šolah oziroma na podiplomskem študiju.

⁷⁰ V izpisu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije z dne 20. 8. 2021 je za obdobje od 15. 5. 2000 do 31. 5. 2001 naveden zapis "Prostovoljno zavarovanje – čas šolanja".

Delo na podlagi avtorskih pogodb ne predstavlja dela v delovnem razmerju in se ne všteva v obdobje, ki se upošteva za izračun dodatka z delovno dobo.

Ukrep SAZU

SAZU je pri javni uslužbenki z dnem 31. 3. 2022 v informacijski sistem vnesla pravilno delovno dobo ter pri plači za marec 2022 obračunala pravilen dodatek za delovno dobo.

2.2.6 Dodatek za povečan obseg dela

2.2.6.a Glavni tajnik SAZU je 18. 5. 2009 podpisal Sklep o izplačilu dela plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela upravnemu direktorju. V sklepu je navedeno, da upravnemu direktorju od 1. 3. 2009 dalje pripada del plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v višini 10 % njegove osnovne plače. Iz obrazložitve sklepa izhaja, da so delovne naloge upravnega direktorja opredeljene v statutu SAZU. Na skupščini SAZU 26. 2. 2009 so bile sprejete spremembe statuta SAZU, s katerimi je bil razširjen obseg pooblastil upravnega direktorja⁷¹. Z navedeno spremembo je bilo določeno, da upravo vodi upravni direktor, ki SAZU tudi zastopa (povezava s točko 2.1). Pooblastilo za zastopanje pa ima za posledico dodatno povečanje obsega dela, ki presega v individualni pogodbi dogovorjene naloge⁷². Pisnega dogovora o povečanem obsegu dela SAZU in upravni direktor nista sklenila. Na podlagi omenjenega sklepa je SAZU izplačevala dodatek za delovno uspešnost upravnemu direktorju od maja 2009. Upravni direktor je zaradi opravljanja povečanega obsega dela v obdobju, na katero se nanaša revizija, prejel 4.716 EUR bruto.

ZSPJS v prvi točki 22.e člena določa, da se javnemu uslužbencu lahko izplača del plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela za opravljeno delo, ki presega pričakovane rezultate dela v posameznem mesecu, če je na ta način mogoče zagotoviti racionalnejše izvajanje nalog uporabnika proračuna. Pisno odločitev o povečanem obsegu dela in plačilu delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela sprejme predstojnik oziroma direktor uporabnika proračuna za vsak posamezen mesec na podlagi pisnega dogovora med javnim uslužbencem in predstojnikom oziroma direktorjem ali javnim uslužbencem, pooblaščenim za organizacijo dela, ki ga lahko skleneta za daljše obdobje. Uredba o delovni uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela za javne uslužbenke⁷³ v drugem odstavku 5. člena določa, da v primeru dodeljevanja delovne uspešnosti direktorjem o tem s sklepom odloča organ, pristojen za njihovo imenovanje, kar je v primeru SAZU predsedstvo SAZU. V primeru izplačila delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela upravnega direktorja bi o navedenem moral odločiti organ, ki imenuje upravnega direktorja, to je predsedstvo SAZU.

S tem, ko je bila upravnemu direktorju v letu 2020 obračunana in izplačana delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v znesku 4.716 EUR bruto brez izdanih mesečnih sklepov o določitvi višine plačila dela plače za delovno uspešnost in brez pisnega dogovora med javnim uslužbencem in

⁷¹ 69. člen statuta SAZU.

⁷² Upravnemu direktorju se je od navedene odločitve že večkrat iztekel mandat, po potrditvi novih mandatov pa je sklenil tudi anekse k pogodbi o zaposlitvi.

⁷³ Uradni list RS, št. 53/08, 89/08 in 175/20.

organom, ki je pristojen za njegovo imenovanje, je SAZU ravnala v neskladju z določbo prvega odstavka 22.e člena ZSPJS.

2.2.7 Delo na domu

2.2.7.a Upravni direktor je marca 2020 zaradi epidemije covid-19 javnim uslužbencem izdal sklepe o odreditvi dela na domu (v nadaljevanju: sklepi). Sklepe, ki so veljali od 16. 3. 2020 do preklica, je izdal na podlagi 169. člena ZDR-1, Načrta ukrepov SAZU za preprečevanje širjenja bolezni covid-19⁷⁴ in stališča Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve glede obveznosti opravljanja drugega dela oziroma dela na drugem kraju⁷⁵. Na podlagi 169. člena ZDR-1 se lahko v primerih naravnih ali drugih nesreč, če se taka nesreča pričakuje ali v drugih izjemnih okoliščinah, ko je ogroženo življenje in zdravje ljudi ali premoženje delodajalca, vrsta ali kraj opravljanja dela, določenega s pogodbo o zaposlitvi, začasno spremenita tudi brez soglasja delavca, vendar le dokler trajajo take okoliščine.

Delo na domu sta opravljala tudi naslednja zaposlena:

- Na podlagi sklepa je javna uslužbenka na delovnem mestu čistilka II v obdobju od 16. 3. do 22. 5. 2020 opravljala delo na domu. Iz poročila o opravljenem delu na domu je razvidno, da je bila javna uslužbenka na delovnem mestu čistilka II v marcu, aprilu in maju prisotna na sedežu SAZU 10-krat, preostale dni je opravljala delo od doma. V poročilu o delu na domu je navedla, da je bila v stiku s sodelavci glede dela, spremljala je elektronsko pošto in sporočila na telefonu⁷⁶.

Pojasnilo SAZU

Dejstvo je, da je SAZU kljub razglašeni epidemiji zagotavljala dežurstva na SAZU večkrat na teden, tako da je bilo posledično pomembno, da je vsaj ena čistilka prisotna. Ker se je prvič srečevala z odrejanjem dela od doma oziroma odrejanjem drugega dela in ker dejansko ni vedela, da bo vsa situacija trajala tako dolgo, se je SAZU odločila, da vseh čistilk ne da na čakanje na delo že 16. 3. 2020. Tako je od 1. 4. 2020 dalje odredila čakanje na delo 3 čistilkam, omenjena zaposlena pa je imela odrejeno drugo delo in prihajala na delo na SAZU, ko so bila določena dežurstva.

- Na podlagi sklepa je javni uslužbenec na delovnem mestu receptor IV, ki se je na SAZU zaposlil 19. 10. 2020, opravljal delo na domu v oktobru in novembru 2020. Iz poročil o opravljenem delu na domu je razvidno, da je javni uslužbenec na delovnem mestu receptor IV v oktobru in novembru 13 dni opravljal delo na domu⁷⁷. Decembra je opravljal delo na SAZU. V poročilih o delu na domu je navedel predvsem izobraževanje o telefonski centrali, spoznavanje SAZU in

⁷⁴ Načrt ukrepov je namenjen preventivnemu delovanju za preprečevanje širjenja okužb z novim korona virusom (covid-19) in velja od 19. 10. 2020 do preklica za vse osebe na SAZU (člani, zaposleni, drugi sodelavci).

⁷⁵ [URL: <https://www.gov.si/novice/2020-09-22-odrejanje-drugega-dela-ali-na-drugem-kraju-zaradi-izjemnih-okoliscin/>], 15. 9. 2021.

⁷⁶ V 3. členu pogodbe, ki jo je javna uslužbenka sklenila s SAZU, so našteje delovne naloge, ki so: redno dnevno, občasno in generalno čiščenje pisarniških in pomožnih prostorov, dezinfekcija toaletnih prostorov, priprava apartmaja NT3a za goste SAZU, opravljanje drugih pomožnih in dopolnilnih del po nalogu nadrejenega.

⁷⁷ V oktobru tri in v novembru deset dni dela na domu.

akademikov, pripravljenost za prihod v službo, spremljanje novic o epidemiji covid-19 ter 2-krat zabeležil sestanek prek aplikacije Zoom⁷⁸.

Pojasnilo SAZU

Javni uslužbenec se je zaposlil ravno na dan, ko je bila ponovno razglašena epidemija. S sklepom o odreditvi dela na domu mu je bilo odrejeno opravljanje drugega dela, saj zaradi omejitev dela ni bilo dovolj kadra, da bi se lahko zanj izpeljalo izobraževanje na sedežu SAZU. Svoje znanje, ki ga je pridobil, ko je delal od doma, je nato izpopolnil s praktičnim delom na delovnem mestu.

Ugotavljamo, da narava nalog navedenih 2 javnih uslužbencev, ki so določene v njihovih pogodbah o zaposlitvi, ni takšna, da bi jih lahko opravljala na domu. SAZU javnima uslužbencema ni mogla zagotoviti opravljanja dela iz pogodbe o zaposlitvi, prav tako jima ni začasno odredila opravljanja drugega dela⁷⁹. V takšnih primerih lahko delodajalec zaposlenemu v skladu s 138. členom ZDR-1 odredi čakanje na domu, ki se obračuna v višini 80 % odstotkov osnove iz sedmega odstavka 137. člena ZDR-1⁸⁰ v povezavi s tretjim odstavkom 70. člena ZIUZEOP, ki določa, da je javni uslužbenec lahko zaradi epidemije, ko ni možno opravljati dela, najdlje do 31. 5. 2020 pisno napoten na čakanje na delo s pravico do nadomestila plače v višini, kot je določena z zakonom, ki ureja delovna razmerja, oziroma v povezavi s 5. členom Zakona o interventnih ukrepih za pripravo na drugi val COVID-19⁸¹, ki določa, da ima delavec v času začasnega čakanja na delo pravico do nadomestila plače, kot je določena z zakonom, ki ureja delovna razmerja, za primer začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga.

V skladu s 5. členom v povezavi s 13. točko 2. člena ZSPJS je plačo razumeti kot plačilo, ki ga prejema javni uslužbenec ali funkcionar za opravljeno delo v polnem delovnem času in za pričakovane rezultate dela v posameznem mesecu⁸². SAZU delavcema ni zagotovila, da bi delo iz pogodbe o zaposlitvi lahko opravljala v polnem delovnem času, posledično zaposlena nalog iz pogodbe o zaposlitvi nista opravljala v predvidenem obsegu. Kljub temu jima je izplačala plačo v celoti, kot da bi delo v celoti opravila v skladu z določbami pogodbe o zaposlitvi.

⁷⁸ V 5. členu pogodbe o zaposlitvi, ki jo je javni uslužbenec sklenil s SAZU so našteje delovne naloge javnega uslužbenca, in sicer: upravljanje telefonske centrale, sprejem in informiranja obiskovalcev, pomoč kurirju pri vpisu poštnih pošiljk, pomoč pri fotokopiranju, kontrola parkirišča in vhodov v objekt, opravljanje pomožnih in dopolnilnih del po nalogu nadrejenega (to so dela, ki pripomorejo k opravljanju osnovnega dela oziroma so pogoj za nadaljevanje drugih del), opravljanje drugih občasnih ali nujnih del po nalogu nadrejenega, ob predpostavki, da dela ustrezajo znanjem, sposobnostim in zmožnostim delavca ter ob spoštovanju posebnih predpisov o varnosti in zdravju pri delu, spoštovanje in izvajanje predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu med delovnim procesom.

⁷⁹ V drugi točki sklepa je bilo javnima uslužbencema sicer določeno izvajanje drugih primernih tekočih del, ni pa natančno opredeljeno, katera so ta dela.

⁸⁰ Določilo omenjenega člena določa, če z ZDR-1 ali drugim zakonom oziroma na njegovi podlagi izdanim predpisom ni določeno drugače, delavcu pripada nadomestilo plače v višini njegove povprečne mesečne plače za polni delovni čas za zadnje 3 mesece oziroma obdobje dela v zadnjih 3 mesecih pred začetkom odsotnosti.

⁸¹ Uradni list RS, št. 98/20 in 152/20 – ZZUOOP.

⁸² Podobno je razumeti tudi prvi odstavek 126. člena ZDR-1 iz katerega izhaja, da je plača plačilo za opravljeno delo po pogodbi o zaposlitvi.

Navedeno ni v skladu s tretjim odstavkom 16. člena ZJU, ki določa, da delodajalec javnemu uslužbencu ne sme zagotavljati pravic v večjem obsegu, kot je to določeno z zakonom, podzakonskim predpisom ali s kolektivno pogodbo.

2.2.8 Povračilo stroškov prevoza

2.2.8.a SAZU je 6 javnim uslužbencem za obdobje od 1. 12. 2019 do 30. 11. 2020 previsoko obračunala in izplačala povračila stroškov za prevoz na delo in z dela:

- javni uslužbenki, razporejeni na delovno mesto samostojni strokovni delavec – kabinet predsednika, je pri obračunu plače za oktober 2020 obračunala stroške prevoza na delo in z dela v višini, ki za 24 EUR presega znesek, ki bi bil obračunan ob upoštevanju veljavnih cen javnega prevoza v letu 2020; SAZU je v obdobju, na katero se nanaša revizija, javni uslužbenki povrnila stroške prevoza na delo in z dela, ki so po ocenjeni vrednosti za 335 EUR višji od stroškov, ki bi bili javni uslužbenki povrnjeni ob upoštevanju veljavnih cen javnega prevoza⁸³;
- javni uslužbenki, razporejeni na delovno mesto bibliotekar, je pri obračunu plače za marec 2020 obračunala stroške prevoza na delo in z dela v višini, ki za 13 EUR presega znesek, ki bi bil obračunan ob upoštevanju veljavnih cen javnega prevoza v letu 2020; SAZU je v obdobju, na katero se nanaša revizija, javni uslužbenki povrnila stroške prevoza na delo in z dela, ki so po ocenjeni vrednosti za 96 EUR višji od stroškov, ki bi bili javni uslužbenki povrnjeni ob upoštevanju veljavnih cen javnega prevoza⁸⁴;
- javni uslužbenki, razporejeni na delovno mesto bibliotekar, je pri obračunu plače za oktober 2020 obračunala stroške prevoza na delo in z dela v višini, ki za 10 EUR presega znesek, ki bi bil obračunan ob upoštevanju veljavnih cen javnega prevoza v letu 2020; SAZU je v obdobju, na katero se nanaša revizija, javni uslužbenki povrnila stroške prevoza na delo in z dela, ki so po ocenjeni vrednosti za 18 EUR višji od stroškov, ki bi bili javni uslužbenki povrnjeni ob upoštevanju veljavnih cen javnega prevoza⁸⁵;
- javni uslužbenki, razporejeni na delovno mesto bibliotekar, je pri obračunu plače v obdobju, na katero se nanaša revizija, povrnila stroške prevoza na delo in z dela, ki pa so po ocenjeni vrednosti za 7 EUR višji od stroškov, ki bi bili javni uslužbenki povrnjeni ob upoštevanju veljavnih cen javnega prevoza⁸⁶;

⁸³ SAZU je izplačevala mesečno vozovnico za avtobus v znesku 234,50 EUR (na relaciji Gorenje jezero–Ljubljana) oziroma enosmerno vozovnico po 6,70 EUR na podlagi izjave javne uslužbenke z dne 20. 7. 2012 namesto mesečne, ki je od januarja 2020 znašala 163,80 EUR, oziroma enosmerne, ki je znašala 6,30 EUR.

⁸⁴ SAZU je izplačevala mesečno vozovnico za avtobus v znesku 49,40 EUR (na relaciji Zapuže–Radovljica) in vlak v znesku 136,96 EUR (na relaciji Radovljica–Ljubljana) oziroma enosmerno vozovnico za avtobus po 1,30 EUR in vlak po 4,28 EUR na podlagi izjave javne uslužbenke z dne 1. 4. 2016 namesto mesečne, ki je za avtobus od januarja 2020 znašala 33,80 EUR (cena enosmerne vozovnice je ostala nespremenjena) in za vlak od 20. 3. 2020 znašala 120,40 EUR, cena enosmerne vozovnice za vlak je znašala 4,30 EUR.

⁸⁵ SAZU je izplačevala mesečno vozovnico za vlak v znesku 82,56 EUR (na relaciji Kranj–Ljubljana) oziroma enosmerno vozovnico po 2,58 EUR na podlagi izjave javne uslužbenke z dne 2. 8. 2018 namesto mesečne, ki je od 20. 3. 2020 znašala 72,80 EUR, oziroma enosmerne po 2,60 EUR.

⁸⁶ SAZU je izplačevala mesečno vozovnico za vlak v znesku 59,20 EUR (na relaciji Škofja Loka–Ljubljana) oziroma enosmerno vozovnico po 1,85 EUR na podlagi izjave javne uslužbenke z dne 2. 9. 2019 namesto mesečne, ki je od 20. 3. 2020 znašala 53,20 EUR, oziroma enosmerne po 1,90 EUR.

- javnemu uslužbencu, razporejenemu na delovno mesto strokovni delavec V, je pri obračunu plače za marec 2020 obračunala stroške prevoza na delo in z dela v višini, ki za 31 EUR presega znesek, ki bi bil obračunan ob upoštevanju veljavnih cen javnega prevoza v letu 2020; SAZU je v obdobju, na katero se nanaša revizija, javnemu uslužbencu povrnila stroške prevoza na delo in z dela, ki so po ocenjeni vrednosti za 186 EUR višji od stroškov, ki bi mu bili povrnjeni ob upoštevanju veljavnih cen javnega prevoza⁸⁷;
- javni uslužbenki, razporejeni na delovno mesto računovodja VII/2, je pri obračunu plače za oktober 2020 obračunala stroške prevoza na delo in z dela v višini, ki za 42 EUR presega znesek, ki bi bil obračunan ob upoštevanju veljavnih cen javnega prevoza v letu 2020; SAZU je v obdobju, na katero se nanaša revizija, javni uslužbenki povrnila stroške prevoza na delo in z dela, ki so po ocenjeni vrednosti za 180 EUR višji od stroškov, ki bi ji bili povrnjeni ob upoštevanju veljavnih cen javnega prevoza⁸⁸.

Prvi in drugi odstavek 5. člena Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti⁸⁹ določata, da povračilo stroškov prevoza na delo in z dela pripada javnemu uslužbencu glede na razdaljo od kraja bivališča do delovnega mesta, če ta razdalja znaša več kot 2 km, pri čemer je upravičen do povračila stroškov prevoza v višini stroškov javnega prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi, razen v primeru, ko nima možnosti prevoza z javnim sredstvom. SAZU je zaradi previsoko obračunanih in izplačanih povračil stroškov prevoza na delo in z dela v ocenjenem znesku 822 EUR v navedenih primerih ravnala v neskladju s prvim in drugim odstavkom 5. člena Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti.

2.2.9 Dan akademije

2.2.9.a Izvršilni odbor predsedstva SAZU je 5. 1. 2009 podprl predlog upravnega direktorja, da postane 31. 12. dan akademije, ki se nameni počastitvi SAZU, ter sprejel odločitev, da je ta dan za javne uslužbenke, vključno z upravnim direktorjem, dela prosti dan. Če ta dan pride na soboto ali nedeljo, se prestavi na zadnji delovni dan pred koncem leta. Ugotovili smo, da je SAZU vsem zaposlenim ta dan obračunala kot redno delo ter odštela povračilo za prevoz in malico.

V skladu s prvim odstavkom 166. člena ZDR-1 ima delavec pravico do odsotnosti z dela ob praznikih Republike Slovenije, ki so določeni kot dela prosti dnevi, in ob drugih, z zakonom določenih dela prostih dnevih. Praznike oziroma dela proste dni v Republiki Sloveniji določa Zakon o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji⁹⁰ v 1. in 2. členu. Dan akademije ni niti z Zakonom o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji niti s katerim drugim zakonom določen kot

⁸⁷ SAZU je izplačevala mesečno vozovnico za avtobus v znesku 111,60 EUR (na relaciji Vrhnika-Ljubljana) oziroma enosmerno vozovnico po 3,1 EUR na podlagi izjave javnega uslužbenca z dne 16. 7. 2012 namesto mesečne, ki je od januarja 2020 znašala 80,6 EUR, oziroma enosmerne, ki je znašala 3,1 EUR.

⁸⁸ SAZU je izplačevala mesečno vozovnico za avtobus v znesku 86,40 EUR (na relaciji Šentjernej-Novo mesto) oziroma mesečno vozovnico za vlak (na relaciji Novo mesto-Ljubljana) v znesku 210,80 EUR oziroma enosmerno vozovnico za avtobus po 2,7 EUR in vlak po 6,59 EUR na podlagi izjave javne uslužbenke z dne 3.9.2019 namesto mesečne, ki je od januarja 2020 znašala 70,20 EUR, oziroma mesečne vozovnice za vlak v znesku 184,80 EUR.

⁸⁹ Uradni list RS, št. 40/12.

⁹⁰ Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 52/10, 40/12 – ZUJF, 19/15, 83/16 in 92/20.

praznik oziroma kot dela prosti dan. S tem, ko je SAZU javnim uslužbencem obračunala in izplačala plače za dan odsotnosti, za katerega javnim uslužbencem ni pripadala niti plača po določenih ZSPJS niti nadomestilo plače po določenih KPND⁹¹, je ravnala v neskladju s tretjim odstavkom 16. člena ZJU, ki določa, da delodajalec javnemu uslužbencu ne sme zagotavljati pravic v večjem obsegu, kot je to določeno z zakonom, podzakonskim predpisom ali s kolektivno pogodbo.

Delni ukrep SAZU

Iz sklepa izvršilnega odbora predsedstva SAZU z dne 7. 3. 2022 izhaja, da bo v letu 2022 dan akademije obeležen dne 12. 11., to je na dan, ko je leta 1938 potekala ustanovna skupščina.

SAZU je z navedenim sklepom izvršilnega odbora predsedstva SAZU ugotovljeno nepravilnost odpravila za leto 2022, iz njega pa ni razvidno, kako bo dan akademije obeležen v nadaljnjih letih.

2.3 Delni tekoči in investicijski odhodki

Delni tekoči in investicijski odhodki so v letu 2020 znašali 2.364.614 EUR oziroma 66,4 % vseh odhodkov, glede na leto 2019 so se delni tekoči in investicijski odhodki zmanjšali za 10.414 EUR oziroma 0,4 %.

2.3.1 Stroški telefonskih storitev

2.3.1.a SAZU je v letu 2020 za storitve fiksne telefonije družbi A1 Slovenija, d. d. (v nadaljevanju: družba A1) plačala skupno 490 EUR. SAZU je strošek plačala na podlagi sklenjene pogodbe za storitve fiksne telefonije v znesku 19.999 EUR brez DDV⁹², ki sta jo sklenili SAZU in družba A1. Pogodba je bila sklenjena za storitve fiksne telefonije na lokacijah SAZU⁹³ in ZRC SAZU⁹⁴. Kljub temu da ZRC SAZU ni bil stranka pogodbe, iz nje izhaja, da del stroškov storitev plačuje tudi ZRC SAZU, ki naj bi mu družba A1 ločeno od SAZU izdajala tudi račune za opravljene storitve. Pogodba določa tudi ključ delitve stroškov med SAZU in ZRC SAZU za storitve na lokacijah Novi trg in Novi trg 3, Ljubljana⁹⁵, kot plačnik storitev za vse druge lokacije, ki so bile predmet pogodbe, pa je bil določen ZRC SAZU. Predmet pogodbe so predstavljale storitve fiksne telefonije v skladu s popisom trenutnega stanja iz priloge I pogodbe, pri čemer pa je pogodba določala, da se obseg storitev v času pogodbe lahko spreminja skladno z zahtevami in potrebami naročnika⁹⁶. Iz vrstice št. 8 priloge I pogodbe, kjer so

⁹¹ 29. in 39. člen KPND, ki urejata pravico do nadomestila plače.

⁹² Pogodba o zagotavljanju storitve fiksne telefonije z dne 20. 6. 2019.

⁹³ Novi trg 3, Ljubljana.

⁹⁴ Na lokacijah Titov trg 2, Postojna; Pobreška cesta 20, Maribor; Delpinova ulica 12, Nova gorica; Petanjci 19, Tišina; Trg francoske revolucije 7, Wolfova ulica 8, Novi trg 2, Ljubljana; Brunov drevored 13, Tolmin; Zagorica 20, Ig.

⁹⁵ Ključ je določen tako: samostojne analogne številke za klasično telefoniranje, fakse in alarmne signale se delijo po seznamu iz Priloge 1 za vsakega naročnika posebej, in sicer SAZU 100 % za 20 telefonskih števil, ZRC SAZU 100 % za 29 telefonskih števil, 5 števil pa se deli 20 % na SAZU in 80 % na ZRC SAZU, za intranet se stroški delijo na način, da SAZU plača 20 %, ZRC SAZU pa plača 80 % stroškov.

⁹⁶ Dokumentacije, iz katere bi bile razvidne tovrstne spremembe, SAZU ni predložila.

opredeljene naprave na lokacijah Novi trg 2 in Novi trg 3 v Ljubljani, ni natančno razvidno, koliko naročenih telefonskih številk imata na teh lokacijah skupno SAZU in ZRC SAZU. V prilogi I je sicer navedeno, da obstaja skupno 314 telefonskih številk, vendar ni jasno, kaj točno ta podatek predstavlja⁹⁷. Poleg tega ta podatek tudi ni skladen s podatkom, ki izhaja iz ključa delitve stroškov, ki opredeljuje način delitve stroškov le za 55 telefonskih številk. Prav tako ni jasno, katere izmed naročenih telefonskih številk uporablja SAZU in katere ZRC SAZU. Glede na to, da družba A1 račune za izvajanje storitev pošilja vsakemu uporabniku storitev posebej, je ta podatek bistven za pravilen obračun stroškov klicev, saj je obračun vezan na posamezne telefonske številke in predstavlja strošek uporabnika posamezne telefonske številke. Tudi iz računov, ki jih je SAZU posredovala družba A1, ni jasno razvidno, na koliko in katere telefonske številke se nanašajo, saj je naročnina zaračunana v skupnem znesku in posamezne telefonske številke iz računa niso razvidne. Posledično ni možno preveriti ustreznosti višine obveznosti, ki izhaja iz računov. Navedeno ni v skladu z drugim odstavkom 54. člena ZJF, iz katerega izhaja, da je treba pravni temelj in višino obveznosti, ki izhajata iz verodostojne knjigovodske listine, pred izplačilom preveriti in pisno potrditi.

2.3.1.b SAZU je dne 5. 2. 2020 plačala račun dobavitelja TELEKOM SLOVENIJE, d.d. (v nadaljevanju: družba Telekom Slovenije) za storitve fiksne telefonije v znesku 412 EUR⁹⁸. SAZU ni predložila pogodbe o naročilu storitev, ki jo je sklenila z družbo Telekom Slovenije⁹⁹, zato ni bilo možno preveriti in potrditi obsega prevzetih pogodbenih obveznosti. V skladu s 54. členom ZJF mora imeti vsak izdatek iz proračuna za podlago verodostojno knjigovodsko listino, s katero se izkazuje obveznost za plačilo, pri tem pa je pred izplačilom treba preveriti in pisno potrditi pravni temelj in višino obveznosti, ki izhajajo iz verodostojne knjigovodske listine. V skladu s Pravili skrbnega računovodenja¹⁰⁰ so knjigovodske listine verodostojne, če se pri kontroliranju pokaže, da lahko strokovno usposobljene osebe, ki niso sodelovale v poslovnih dogodkih, na njihovi podlagi popolnoma jasno in brez kakršnih koli dvomov spoznajo naravo in obseg poslovnih dogodkov. Strokovne službe in odredbodajalci SAZU niso mogli preveriti in potrditi pravnega temelja in višine obveznosti, ki so izhajale iz računov, kot to določa 54. člen ZJF, saj zaradi manjkajoče pogodbe ni mogoče potrditi obsega naročila in s tem višine prevzete obveznosti za plačilo v obdobju, na katero se nanaša revizija, v znesku 4.533 EUR.

Priporočilo

SAZU priporočamo, naj ob prihodnjem naročilu storitev fiksne telefonije združi vse storitve fiksne telefonije v eno naročilo.

⁹⁷ Podatek je naveden v vrstici "AK T. ŠT.". V vrsticah "POS. TEL. ŠT." in "BLOK ŠTEVILK", ki bi tudi lahko predstavljali informacijo o številu naročenih telefonskih številk, pa je navedeno le "PO NAROČILNICI".

⁹⁸ SAZU je posredovala prikaz razdelitve stroškov za izbrani račun med njo in ZRC SAZU, iz katerega je razvidno, da je 190 EUR plačala SAZU, 222 EUR pa ZRC SAZU. SAZU je plačala celotni račun, ZRC SAZU je na podlagi zahtevka SAZU refundiral sredstva za plačilo navedenih stroškov.

⁹⁹ SAZU je pojasnila, da pogodbe ni mogoče najti.

¹⁰⁰ Slovenski inštitut za revizijo; Slovenski računovodski standardi (2016), Pravila skrbnega računovodenja (2016), [URL: <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/1508/psr-2016.pdf>], 6. 12. 2021.

2.3.2 Potni nalogi za službena potovanja

2.3.2.a SAZU razpolaga s 3 službenimi avtomobili¹⁰¹, ki se uporabljajo za službene poti zaposlenih na SAZU in članov SAZU. Upravičenost službenih poti se je dokazovala z nalogom za službeno potovanje, za vožnje po Ljubljani in okolici pa z izpolnitvijo obrazca Potni nalog za potniški promet, s katerim je bila odrejena službena pot delavcu in ki je služil tudi kot evidenca opravljenih voženj¹⁰². Za vsako vožnjo je uporabnik službenega avtomobila v navedeni obrazec vpisal naslednje podatke: datum službene poti, relacijo, čas odhoda in prihoda, prevoženo število kilometrov in stanje števca v avtomobilu. Iz opisanega obrazca Potni nalog za potniški promet v večini pregledanih primerov ni bil razviden podatek o namenu oziroma upravičenosti vožnje s službenim avtomobilom, zato v teh primerih ni bilo mogoče ugotoviti, ali so bile vse vožnje s službenim avtomobilom opravljene v službene namene.

Priporočilo

SAZU priporočamo, naj zagotovi dokumentiranje namenov uporabe službenega vozila.

2.3.3 Članske nagrade

2.3.3.a SAZU v skladu z določbo prvega odstavka 15. člena ZSAZU izplačuje rednim in izrednim članom SAZU, državljanom Republike Slovenije s stalnim bivališčem v Republiki Sloveniji, stalne mesečne nagrade. V letu 2020 je rednim in izrednim članom izplačala mesečne nagrade v skupnem znesku 1.481.566 EUR¹⁰³. Določba drugega odstavka 15. člena ZSAZU navaja, da statut SAZU določa merila in višino nagrade. V skladu s prvim odstavkom 31. člena statuta SAZU redni in izredni člani SAZU, ki so državljani Republike Slovenije s stalnim bivališčem v Sloveniji, prejemajo stalno mesečno nagrado kot družbeno priznanje. Rednim članom pripada nagrada v višini 100 %, izrednim članom pa 60 % povprečne bruto plače zaposlenih delavcev v Republiki Sloveniji za obdobje zadnjih 3 mesecev. Nadalje drugi odstavek 31. člena statuta SAZU določa, da se mesečna nagrada za predsednika SAZU zviša za 150 %, za glavnega tajnika za 120 %, za oba podpredsednika za 80 %, za tajnike razredov in za predstojnika Oddelka za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo za 50 % in za načelnike oddelkov za 40 % povprečne bruto plače zaposlenih delavcev v Republiki Sloveniji za obdobje zadnjih 3 mesecev. Nagrade se začno izplačevati s prvim dnevom naslednjega meseca po dnevu izvolitve ali imenovanja.

Zaradi omejenih proračunskih sredstev, namenjenih za izplačilo stalnih mesečnih nagrad članom v letu 2020, je predsedstvo SAZU 18. 2. 2020 na redni seji sprejelo sklep¹⁰⁴, na podlagi katerega je znižalo osnovo za izplačilo nagrad članom. Sklep iz leta 2020 je določil, da se stalne mesečne nagrade v letu 2020 izplačujejo od osnove, znižane s 100 % na 74 % povprečne bruto plače zaposlenih delavcev v Republiki Sloveniji po zadnjih objavljenih podatkih Statističnega urada Republike Slovenije za

¹⁰¹ Mercedes Benz E200, VW Golf in Opel Insignia.

¹⁰² Izda se na tedenski ravni, na njem se navedejo potencialni koristniki po nalogu.

¹⁰³ V bruto znesku.

¹⁰⁴ Sklep, sprejet na 7. redni seji (v nadaljevanju: sklep iz leta 2020).

obdobje zadnjih 3 mesecev. Sklep iz leta 2020 je tako kot predhodni sklepi¹⁰⁵ določil izplačilo znižane osnove za izplačilo stalnih mesečnih nagrad.

Predsedstvo SAZU je s sprejetimi sklepi od leta 2016 naprej posegalo v 31. člen statuta SAZU, saj je z njimi zniževalo osnovo za izplačilo stalnih mesečnih nagrad, ki se obračunavajo v skladu z določili iz drugega odstavka 15. člena ZSAZU. Skupščina SAZU je obravnavala znižano osnovo za izplačilo članskih nagrad in o njej odločala v okviru sprejemanja vsakoletnih finančnih načrtov SAZU. Za leto 2020 je skupščina SAZU obravnavala in sprejela finančni načrt za leto 2020 na seji dne 27. 2. 2020. Pri tem opozarjamo, da je bila s tem skupščina sicer seznanjena z znižanjem nagrade in je o tem tudi odločala, vendar ta odločitev skupščine ne predstavlja tudi spremembe statuta SAZU, ki v skladu z ZSAZU določa višino nagrade in torej predstavlja pravno podlago za izplačilo članskih nagrad. Ob tem ni nezanemarljivo, da je za sprejem finančnega načrta potrebna navadna večina, za sprejem spremembe statuta pa je potrebna kvalificirana večina (polovica vseh članov SAZU).

Pojasnilo SAZU

Prvo znižanje sredstev za izplačilo nagrad članom je določil Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015¹⁰⁶ (v nadaljevanju: ZIPRS1415-C) v 12. členu, po katerem so bila v letu 2015 v proračunu zagotovljena sredstva v višini 70 % od izplačil iz proračuna države v letu 2014. Zaradi omejenih proračunskih sredstev je SAZU od januarja 2016 do marca 2019 izplačevala nagrade v višini 70 % na podlagi sprejetih sklepov predsedstva SAZU. Od aprila 2019 do decembra 2020 so bile članske nagrade na podlagi sprejetih sklepov predsedstva SAZU izplačane v višini 74 %.

Predsedstvo SAZU o znižanju pravzaprav ni odločalo, saj je bila v letu 2015 podlaga za znižanje nagrad v ZIPRS1415-C, od 2016 dalje pa vsakoletni proračun države zaradi omejenih sredstev. Sklepi predsedstva SAZU so bili le izvršilne narave. Pri pripravi finančnega načrta je SAZU sredstva za članske nagrade načrtovala v višini, kot jih je določilo Ministrstvo za finance.

SAZU je pristojne organe (vlado in Ministrstvo za finance) o problematiki zmanjšanja sredstev stalnih mesečnih nagrad opozarjala vse od sprejetja ZIPRS1415-C dalje. Avgusta 2017 je SAZU s strani Ministrstva za finance prejela dopis, v katerem jo je ministrstvo naprošalo, da se ukrep iz 12. člena ZIPRS1415-C z odločitvijo pristojnih organov SAZU sprejme kot trajni ukrep. SAZU se z navedenim ukrepom ministrstva ni strinjala in je v odgovoru ministrstvu navedla¹⁰⁷, da trajnost ukrepa ni ustrezna oziroma utemeljena, ter predlagala, da se sredstva za izplačilo stalnih mesečnih nagrad vrnejo na statutarno raven.

Ocenjujemo, da je problematika določanja višine stalnih mesečnih nagrad posledica nedoločnosti statusa SAZU. V skladu z ZSAZU ima SAZU sicer pristojnost s statutom samostojno določiti višino mesečne nagrade, vendar hkrati ne more samostojno zagotoviti tudi finančnih sredstev za izplačilo mesečne nagrade. Višina finančnih sredstev, ki jih ima SAZU na razpolago za izplačilo mesečnih

¹⁰⁵ Sklepi 6. seje predsedstva SAZU z dne 3. 11. 2015, 1. seje predsedstva SAZU z dne 14. 11. 2017 in 4. seje predsedstva SAZU z dne 5. 2. 2019.

¹⁰⁶ Uradni list RS, št. 95/14.

¹⁰⁷ Dne 21. 11. 2017. SAZU je najprej 17. 8. 2017 prosila za sestanek na ministrstvu, ki pa ni bil realiziran do 21. 11. 2017.

nagrad, je namreč odvisna od vsakoletnega proračuna države, ki ga sprejme državni zbor¹⁰⁸. Če v proračunu ni zagotovljenih dovolj sredstev, SAZU ne more izplačati mesečnih nagrad v statutarno določeni višini. Na drugi strani pa Republika Slovenija oziroma v njenem imenu vlada, ki mora na podlagi ZSAZU v proračunu države zagotoviti sredstva za izplačilo nagrad, nima predstavnikov v organih SAZU, zato nima neposrednega vpliva na določanje njihove višine. Lahko pa znižanje višine nagrade *de facto* doseže s tem, da državnemu zboru v sprejem predlaga proračun, ki ne omogoča izplačil mesečnih nagrad v statutarno določeni višini. Menimo, da takšna ureditev ni ustrezna, ker vodi v konflikt interesov med izplačevalcem in financerjem, kar se je tudi potrdilo v obdobju od leta 2015 dalje, ko v proračunih države ni bilo zagotovljenih sredstev, ki bi omogočila izplačila nagrad v statutarno določeni višini.

2.3.4 Založniške in tiskarske storitve

2.3.4.a SAZU v skladu s 3. členom ZSAZU izdaja stalne in občasne publikacije s področja znanosti in umetnosti. Statut SAZU v 70. členu določa, da SAZU opravlja redno izdajateljsko dejavnost, ter v 71. členu našteva publikacije, ki jih izdaja (splošne publikacije, publikacije razredov ter skupne publikacije SAZU in ZRC SAZU). Komisija za tisk in publikacije SAZU je 16. 1. 2020 sprejela Program tiskanja publikacij za leto 2020, v katerega so bile vključene vse publikacije, ki jih je SAZU nameravala financirati v letu 2020. SAZU je v letu 2020 z izvajalci sklenila več pogodb za natis publikacij v skupnem znesku 22.527 EUR brez DDV:

- z družbo DESIGNPRO d.o.o. (v nadaljevanju: družba DESIGNPRO) je 25. 2. 2020 sklenila pogodbo za oblikovanje, prelom, grafično pripravo, tisk in dostavo publikacije A kot Amerika v nakladi 300 izvodov v znesku 3.429 EUR brez DDV (4.183 EUR z DDV);
- z družbo SALVE d.o.o. Ljubljana (v nadaljevanju: družba SALVE) je 12. 2. 2020 sklenila pogodbo za grafično pripravo, tisk, dodelavo in dostavo publikacije Zgodovina slovenskega agrarnega prebivalstva v nakladi 250 izvodov v znesku 1.555 EUR brez DDV (1.897 EUR z DDV);
- s samostojnim podjetnikom SETZER, Danilo Radanović s.p. (v nadaljevanju: samostojni podjetnik Danilo Radanović) je 14. 7. 2020 sklenila pogodbo za tisk, vezavo in dostavo publikacije Razprave II. razreda št. 24; Matija Murko – slovanski filolog v najširšem pomenu besede v nakladi 300 izvodov v znesku 1.350 EUR brez DDV;
- s samostojnim podjetnikom Danilom Radanovićem je 28. 8. 2020¹⁰⁹ sklenila pogodbo za oblikovanje, prelom, tisk in dostavo publikacije Mi vsi živeti ščemo – Prekmurje 1919 (zbornik prispevkov s posveta) v nakladi 300 izvodov v znesku 4.796 EUR brez DDV;
- z družbo DESIGNPRO je 14. 7. 2020 sklenila pogodbo za tisk, vezavo in dostavo publikacije Razprave I. razreda št. 39; Razlagalni pomen pravnih načel v nakladi 300 izvodov v znesku 1.143 EUR brez DDV (1.394 EUR z DDV);

¹⁰⁸ SAZU lahko pridobiva sredstva za svoje delovanje tudi iz drugih virov, vendar je delež teh sredstev v finančnem načrtu SAZU neznaten.

¹⁰⁹ V pogodbi je napačno navedeno leto sklenitve pogodbe, in sicer je navedeno leto 2019 namesto 2020. V IS MFERAC je pri omenjeni pogodbi vnesen datum sklenitve pogodbe 28. 8. 2020. 3. člen pogodbe določa, da je pogodbeni rok za izdelavo in dostavo knjige 20. 9. 2020. V izdani publikaciji je navedeno leto izdaje 2020, [URL: [https://www.sazu.si/uploads/files/5d71065c65d3e9a94a8bcd9/Mi%20vsi%20%C5%BEiveti%20%C5%A1%C4%8Demo%20-%20ekstrakt%20\(1\).pdf](https://www.sazu.si/uploads/files/5d71065c65d3e9a94a8bcd9/Mi%20vsi%20%C5%BEiveti%20%C5%A1%C4%8Demo%20-%20ekstrakt%20(1).pdf)], 24. 11. 2021.

- z družbo DESIGNPRO je 14. 7. 2020 sklenila pogodbo za prelom, oblikovanje, tisk, vezavo in dostavo publikacije Posvet o književnem pouku v osnovnih in srednjih šolah v nakladi 300 izvodov v znesku 1.473 EUR brez DDV (1.797 EUR z DDV);
- z družbo ABO grafika d.o.o. (v nadaljevanju: družba ABO grafika) je 7. 9. 2020 sklenila pogodbo za natis, vezavo in dostavo publikacije Letopis SAZU 2019 – 70. knjiga 2019 v nakladi 400 izvodov v znesku 1.640 EUR brez DDV (2.001 EUR z DDV);
- z družbo ABO grafika je 21. 10. 2020 sklenila pogodbo za natis in vezavo publikacije Folia biologica et geologica v nakladi 800 izvodov v znesku 4.652 EUR brez DDV (5.675 EUR z DDV);
- z družbo PRESENT d.o.o. je 17. 9. 2020 sklenila pogodbo za tisk, vezavo in dostavo publikacije Vpisi v prostor – identiteta in varovanje slovenskega kulturnega prostora: stanje v sodobni arhitekturi in današnji odnos do arhitekturnega izročila v nakladi 300 izvodov v znesku 1.260 EUR brez DDV (1.537 EUR z DDV);
- TISKARNI JANUŠ d.o.o. je 30. 10. 2020 izdala naročilnico za tisk brošure Grenko seme tatarske ajde v nakladi 300 izvodov v znesku 1.229 EUR brez DDV (1.499 EUR z DDV).

SAZU ni ocenila skupne vrednosti vseh istovrstnih storitev, ki jih je oddala in bi jih bilo mogoče vnaprej predvideti ter zajeti z enotnim javnim naročilom. Program tiskanja publikacij za leto 2020 je bil potrjen že v januarju 2020 in SAZU je že takrat razpolagala z informacijami, da bo v letu 2020 potrebovala več teh storitev in da bo ocenjena vrednost vseh teh storitev presegla takrat veljavno mejno vrednost za uporabo ZJN-3¹¹⁰. Naročniki morajo pri oddaji javnih naročil skupno vrednost naročila oceniti v skladu s prvim odstavkom 24. člena ZJN-3, ki določa, da mora izračun ocenjene vrednosti javnega naročila temeljiti na celotnem plačljivem znesku brez DDV, kakor ga oceni naročnik, vključno s katero koli opcijo in morebitnimi podaljšanji naročil, in četrtem odstavkom 24. člena ZJN-3, ki določa, da naročnik metode, ki se uporabi za izračun ocenjene vrednosti javnega naročila, ne sme izbrati z namenom, da se določi takšna ocenjena vrednost, da za oddajo javnega naročila ni treba uporabiti tega zakona. Naročnik prav tako ne sme razdeliti javnega naročila oziroma ga oblikovati v več javnih naročil, da bi se izognil uporabi tega zakona, razen če je razdelitev utemeljena z objektivnimi razlogi.

SAZU ni ustrezno ocenila vrednosti javnega naročila, posledično pa javnega naročila ni oddala po enem izmed postopkov iz prvega odstavka 39. člena ZJN-3, ki določa postopke, po katerih naročnik izvede javno naročanje. S tem je ravnala v nasprotju s četrtem odstavkom 24. člena ZJN-3, ki določa, da naročnik ne sme razdeliti javnega naročila oziroma ga oblikovati v več javnih naročil, da bi se izognil uporabi tega zakona, razen če je razdelitev utemeljena z objektivnimi razlogi.

Pojasnilo SAZU

Zaradi različnih vrst publikacij je težko določiti materiale, način vezav in tehniko tiska.

Navedene posebnosti, ki izhajajo iz predmeta naročila, je možno upoštevati pri opredelitvi tehničnih specifikacij predmeta javnega naročila in temu primerno prilagoditi merila razpisa.

¹¹⁰ V skladu s prvim odstavkom 21. člena ZJN-3 je bila do 11. 4. 2020 mejna vrednost za uporabo ZJN-3 na splošnem področju 20.000 EUR za javno naročilo blaga ali storitev, v skladu z 22. členom ZJN-3 pa je moral naročnik na portalu javnih naročil objaviti obvestila v zvezi z javnim naročilom, katerega vrednost brez DDV je enaka ali višja od vrednosti iz prvega odstavka 21. člena ZJN-3.

2.3.4.b Poslovník o izdajanju in razdeljevanju publikacij, ki ga je sprejelo predsedstvo SAZU, v 5. členu določa, da višino naklade publikacije določita soglasno urednik oziroma glavni ali odgovorni urednik in upravni direktor ob upoštevanju razpoložljivih finančnih sredstev. Pri pregledu posameznih publikacij, ki so bile izdane v letu 2020, smo ugotovili, da SAZU ni dokumentirala odločitve o višini naklade (kdo je odločal o višini naklade), in sicer za:

- publikacijo A kot Amerika v nakladi 300 izvodov;
- knjigo Zgodovina slovenskega agrarnega prebivalstva v nakladi 250 izvodov;
- knjigo Razlagalni pomen pravnih načel v nakladi 300 izvodov in
- monografijo Matija Murko – slovanski filolog v najširšem pomenu besede v nakladi 300 izvodov.

SAZU je v navedenih primerih ravnala v nasprotju s 5. členom Poslovnika o izdajanju in razdeljevanju publikacij, ker je zbirke izdala, ne da bi o višini naklade soglasno odločala urednik oziroma glavni ali odgovorni urednik in upravni direktor.

2.3.5 Nakup umetniške slike

2.3.5.a SAZU je 30. 6. 2020 sklenila kupoprodajno pogodbo v znesku 6.000 EUR za nakup umetniške slike Portret akademika Tadeja Bajda.

Iz odredbe za plačilo – nakazilo je razvidno, da je SAZU zagotovila sredstva za nakup slike v načrtu razvojnih programov (v nadaljevanju: NRP) 2020–2023 v okviru projekta "Manjše nabave OS 2018–2021". SAZU je v Proračunu Republike Slovenije za leto 2020¹¹¹ (v nadaljevanju: proračun 2020) v NRP 2020–2023 na tem projektu sredstva načrtovala v znesku 20.000 EUR. V enakem obsegu kot v proračunu 2020 je sredstva načrtovala tudi v Rebalansu Proračuna Republike Slovenije za leto 2020¹¹² v NRP 2020–2023.

Na podlagi Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ¹¹³ (v nadaljevanju: uredba o enotni metodologiji), ki se uporablja tudi pri sprejemanju odločitev o investicijah v nakup osnovnih sredstev, je treba pri projektih pod ocenjeno vrednostjo 100.000 EUR pred odločitvijo o investiciji (1. točka prvega odstavka 10. člena uredbe o enotni metodologiji) izdelati dokument identifikacije investicijskega projekta (v nadaljevanju: DIIP). V skladu z drugim odstavkom 4. člena uredbe o enotni metodologiji se lahko pri teh projektih vsebina investicijske dokumentacije ustrezno prilagodi (poenostavi), vendar mora vsebovati vse ključne prvine, potrebne za odločanje o investiciji in zagotavljanje spremljanja učinkov. Upravni direktor je 30. 6. 2016 sprejel DIIP za manjše nabave osnovnih sredstev v letih 2018 do 2021. SAZU nakupa slike ni uvrstila v DIIP. Navedeno ravnanje je v neskladju s 1. točko prvega odstavka 10. člena v povezavi z drugim odstavkom 4. člena uredbe o enotni metodologiji.

¹¹¹ Uradni list RS, št. 75/19.

¹¹² Uradni list RS, št. 133/20.

¹¹³ Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16.

Pojasnilo SAZU

Portret je bil načrtovan v planu investicij za leto 2020 v okviru projekta 3911-17-0001 – Manjše nabave osnovnih sredstev in v NRP pri pripravi proračuna za leti 2020 in 2021.

Plan investicij ni bil uradno potrjen s strani pooblaščenice osebe na SAZU, poleg tega ni vseboval vsebinskih elementov, kot jih mora vsebovati DIIP.

2.3.6 Stroški programske opreme

2.3.6.a SAZU je 14. 6. 2017 z družbo GRAD d.d. (v nadaljevanju: družba Grad) sklenila neposredno pogodbo o nakupu pravice do uporabe standardne programske opreme v znesku 4.985 EUR z DDV (4.086 EUR brez DDV)¹¹⁴, ki je zajemala posodobitev 5 programskih modulov in nakup dodatne licence za inventuro. Programski moduli so zajemali obračun plač, vodenje osnovnih sredstev, obračun pogodb o delu, kadrovske evidenco in obračun premij za dodatno pokojninsko zavarovanje. Pred sklenitvijo pogodbe o nakupu pravice do uporabe standardne programske opreme je 9. 6. 2017 z družbo Grad sklenila neposredno pogodbo o vzdrževanju programske opreme (v nadaljevanju: pogodba o vzdrževanju) za leto dni z avtomatičnim podaljšanjem v naslednje leto, če nobena od pogodbenih strank ne odpove pogodbe. Predmet pogodbe o vzdrževanju je vzdrževanje programske opreme, ki izhaja iz pogodbe o nakupu pravice do uporabe standardne programske opreme. SAZU je družbi Grad za vzdrževanje programske opreme v letu 2020 plačala 4.888 EUR z DDV.

Kot neposredni proračunski uporabnik je imela SAZU za vse navedene programske sklope možnost uporabiti programsko opremo informacijskega sistema MFERAC¹¹⁵ (v nadaljevanju: IS MFERAC), ki je za proračunske uporabnike brezplačen. S tem, ko SAZU ni pristopila k uporabi IS MFERAC na področju kadrovskega poslovanja, vodenja osnovnih sredstev in obračuna pogodb o delu in je za informacijsko podporo tem procesom plačala licence za uporabo in vzdrževanje druge programske opreme, ni ravnala v skladu z načeli učinkovitosti in gospodarnosti pri pripravi in izvrševanju proračuna, kot ju določa tretji odstavek 2. člena ZJF. SAZU bi lahko z uporabo IS MFERAC v letu 2020 znižala stroške poslovanja v ocenjenem znesku 4.888 EUR z DDV.

Pojasnilo SAZU

SAZU uporablja programsko opremo družbe Grad že od leta 2000. Programi so kakovostni, zagotavljajo preglednost, ažurnost (novosti na področju veljavne zakonodaje in ostale spremembe so na podlagi pogodbe o vzdrževanju vključene v posamezne module programa) in so enostavni za uporabo. Sistemska pomoč in podpora družbe Grad je vedno na voljo.

¹¹⁴ SAZU je s strani družbe Grad dobila 60-odstotni popust na nakup 5 programov.

¹¹⁵ IS MFERAC je glavni informacijski sistem na področju financ, računovodstva, upravljanja kadrov in obračuna stroškov dela na ravni javnih financ Republike Slovenije. Zagotavlja enotno informacijsko podporo finančno-računovodskim in kadrovske-plačnim funkcijam uporabnikom državne uprave, pravosodnim organom, javnim gospodarskim zavodom, lokalni skupnosti in drugim državnim organom, [URL: <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/prenova-mferac/>], 21. 12. 2021.

SAZU od programske opreme IS MFERAC uporablja programe za izvrševanje proračuna (načrt razvojnih programov, upravljanje proračuna, izvrševanje proračuna, načrtovanje likvidnosti, fakturiranje, pravne podlage, upravljanje kadrov, pregled podatkov) ter glavno knjigo in saldakonte.

Vse funkcije, za izvedbo katerih SAZU uporablja programsko opremo družbe Grad, so podprte v različnih aplikacijah IS MFERAC.

Ukrep SAZU

SAZU je v juniju 2022 stopila v stik z Ministrstvom za finance in določila časovnico za celovit prehod na uporabo programske opreme informacijskega sistema MFERAC s predvidenim pričetkom uporabe dne 1. 1. 2023.

2.3.7 Drugi stroški

2.3.7.a SAZU je 3. 2. 2017 na podlagi predhodnega zbiranja ponudb z družbo KOTORNA d.o.o. (v nadaljevanju: družba KOTORNA) sklenila pogodbo o dobavi sistemov higienskih podajalnikov in higienskega potrošnega materiala za 4 leta v skupnem znesku 13.946 EUR z DDV¹¹⁶. Pogodba v 2. členu določa, da se SAZU obvezuje naročiti potrošni material iz ponudbe, ki je priloga pogodbe, ter drugo blago po izbiri naročnika iz prodajnega programa dobavitelja. 4. člen pogodbe določa, da so cene iz ponudbe fiksne za čas trajanja pogodbe.

Pri pregledu računov smo ugotovili, da je družba KOTORNA potrošni material v 2 primerih zaračunala v višjem znesku, kot je bilo določeno v ponudbi¹¹⁷, in sicer je zaračunala za 55 EUR z DDV več¹¹⁸. SAZU je oba računa kljub temu potrdila in plačala, kar ni v skladu z drugim odstavkom 54. člena ZJF.

Ukrep SAZU

Družba KOTORNA je 21. 10. 2021 nakazala preplačano razliko v skupnem znesku 55 EUR na podračun SAZU.

2.3.8 Transferi ZRC SAZU

SAZU in ZRC SAZU v skladu s prvim odstavkom 26. člena ZSAZU izvajata dolgoročni program Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda (v nadaljevanju: program). SAZU zagotavlja sredstva ZRC SAZU za izvajanje navedenega programa v skladu s Pogodbo o izvajanju skupnega dolgoročnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda¹¹⁹ (v nadaljevanju: pogodba) in

¹¹⁶ Skupni znesek ni določen v pogodbi, ampak je razviden iz ponudbe z dne 23. 1. 2017, ki je sestavni del pogodbe.

¹¹⁷ V ponudbi je cena 5,69 EUR brez DDV, na računu pa 7,56 EUR brez DDV.

¹¹⁸ 7,56 EUR brez DDV – 5,69 EUR brez DDV = 1,87 EUR brez DDV * 24 paketov * 1,22 stopnja DDV = 54,75 EUR z DDV.

¹¹⁹ Vrednost pogodbe 540.000 EUR.

aneksom k pogodbi, ki sta ju sklenila za ta namen. Program zaobjema izvedbo 3 nalog¹²⁰, ki so zajete tudi v Programu dela za leto 2020 za raziskovalni program Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda¹²¹ (v nadaljevanju: program dela). Za izvedbo programa dela, ki je obsegal obdobje od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020, je SAZU ZRC SAZU zagotovila 522.000 EUR, dodatno pa je SAZU zagotovila tudi sredstva za mednarodni znanstveni posvet Zoonoze¹²² – trajen izziv v znesku 18.000 EUR, skupno torej 540.000 EUR. SAZU je sredstva ZRC SAZU nakazala v 10 mesečnih obrokih na podlagi zahtevkov za plačilo.

2.3.8.a Niti iz programa dela niti iz pogodbe ni jasno razvidno, na kakšen način je bila določena vrednost izvedbe programa v letu 2020. Tako ni jasno, katere stroške programa naj bi financirala SAZU – ali SAZU financira stroške plač izvajalcev programa in v kakšnem obsegu in v kakšni vrednosti ter kateri drugi stroški so še povezani z izvajanjem programa. Program dela torej ni bil finančno ovrednoten na način, da bi bilo na njegovi podlagi možno nedvoumno potrditi, da je obseg s pogodbo določenih finančnih sredstev potreben za izvedbo nalog, določenih v programu dela, prav tako pa ne omogoča kontrole ustreznosti izplačanih sredstev. Ker iz programa dela ni razvidno, katere stroške izvedbe programa naj bi financirala SAZU, ob koncu financiranja in tudi v reviziji ni bilo mogoče ugotoviti, ali so bili stroški, ki jih je na podlagi sklenjene pogodbe uveljavljal ZRC SAZU, res predmet pogodbe oziroma programa dela. Pogodba je v 6. členu sicer določala, da mora ZRC SAZU ob zaključku leta oziroma najkasneje do 26. 2. 2021 dostaviti zaključno poročilo, ki mora vsebovati strokovno in finančno razčlenjeno poročilo o opravljenih nalogah ter spisek dokazil o porabljenih sredstvih po posameznih nalogah, vendar takšen spisek dokazil sam po sebi ne omogoča potrditve ustreznosti izplačanih sredstev, saj ga ni mogoče nedvoumno povezati z dogovorjenimi nalogami v programu dela. ZRC SAZU se namreč financira iz več virov (v velikem delu projekte ZRC SAZU financira predvsem Agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije), zaradi česar je še toliko bolj pomembno, da so stroški ter sodelujoči po posameznih projektih ZRC SAZU jasno in vnaprej določeni, prav tako njihovi viri financiranja. Le tako bi namreč SAZU obvladovala tveganje morebitnega dvojnega financiranja istovrstnih stroškov.

Pogodba je SAZU omogočala tudi izvedbo nadzora v času izvajanja pogodbe. Tako je pogodba v prvem odstavku 6. člena določala, da ima SAZU pravico kadarkoli preverjati namensko porabo sredstev, izplačanih po navedeni pogodbi¹²³. Na zahtevo SAZU bi moral ZRC SAZU dostaviti poročilo o poteku in rezultatih porabljenih sredstev že v fazi izvajanja projekta. Po pojasnilu SAZU v obdobju

¹²⁰ Te naloge so: 1. Temeljne raziskave slovenskega jezika, 2. Toponomastična dediščina Primorske, 3. Nevidno življenje odpadkov: Razvoj etnografsko utemeljene rešitve za upravljanje z odpadki v gospodinjstvih. V okviru 1. naloge se izvaja 8 projektov (1. redakcija 3. izdaje Slovarja slovenskega knjižnega jezika, 2. posodobitev pravopisnih pravil in redakcija novega pravopisnega priročnika, 3. redakcija terminoloških slovarjev različnih strok in s tem povezane raziskave ter svetovanja, 4. redakcija Slovarja jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja in s tem povezane raziskave ter svetovanja, 5. izdelovanje geolingvističnih del in s tem povezane raziskave ter svetovanja, 6. priprava in izboljševanje interpretacij občno in lastnoimenskega gradiva in s tem povezane raziskave ter svetovanja, 7. rastoča baza pravorečnih težav, 8. OptiLEX: raziskave in optimizacija predstavitve leksikalnih jezikovnih virov za implementacijo govornih tehnologij na vgrajenih sistemih).

¹²¹ Izvršilni odbor predsedstva SAZU je k programu dela ZRC SAZU podal soglasje 26. 2. 2020, od Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport je podano soglasje 27. 3. 2020.

¹²² Zoonoze so nalezljive bolezni, ki se z živali prenašajo na človeka (vir: NLZOH), [URL: <https://www.nlzoh.si/objave/zoonoze/>], 15. 2. 2021.

¹²³ Tovrstno določbo so imele tudi pogodbe, ki so urejale financiranje v predhodnih letih.

zadnjih 10 let¹²⁴ nikoli ni preverila namenske porabe sredstev ZRC SAZU, izplačanih po pogodbi med SAZU in ZRC SAZU.

2.3.8.b Zaključno poročilo bi v skladu s 6. členom pogodbe morala sestavljati pregled prihodkov in odhodkov po nalogah (po posameznih stroškovnih mestih) in spisek dokazil o porabljenih sredstvih po posameznih nalogah v obliki izpisa iz glavne knjige po vrstah stroškov in po posameznih nalogah (stroškovnih mestih). Za vsako nalogo bi namreč ZRC SAZU v skladu s pogodbo moral voditi ločeno stroškovno mesto. ZRC SAZU je v roku predložil zahtevano finančno poročilo, vendar iz predloženih poročil ne izhaja nedvoumno, na katerih stroškovnih mestih ZRC SAZU vodi posamezne naloge, ki so predmet pogodbe. V tabeli pregled prihodkov in odhodkov po nalogah je ZRC SAZU navedel drugačna stroškovna mesta, kot so določena v spisku dokazil o porabljenih sredstvih po posameznih nalogah v obliki izpisa iz glavne knjige, zato ni bilo mogoče ugotoviti, ali so bila spoštovana pogodbeno določila glede vodenja ločenih stroškovnih mest za potrebe spremljanja prihodkov in odhodkov iz naslova prejetih transferov iz SAZU. Navedeno kaže na pomanjkljivo vzpostavitev in delovanje notranjih kontrol SAZU, kot so opredeljene v drugem odstavku 100. člena ZJF, ki med drugim določa, da notranje kontrole obsegajo sistem postopkov in metod, katerih cilj je zagotoviti spoštovanje načel zakonitosti, preglednosti, učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti.

2.3.8.c 29. člen ZSAZU določa, da se sredstva za delo ZRC SAZU iz proračuna Republike Slovenije zagotavljajo na način in v obsegu, kot se zagotavljajo za javne raziskovalne zavode. ZRC SAZU pridobiva ta sredstva na podlagi finančno ovrednotenega letnega programa dela, h kateremu mora pridobiti soglasje predsedstva SAZU in ministrstva, pristojnega za raziskovalno dejavnost. ZRC SAZU lahko pridobiva sredstva tudi iz drugih virov. V letu 2020 je SAZU v okviru pogodbe zagotovila tudi sredstva za mednarodni znanstveni posvet Zoonoze – trajen izziv v znesku 18.000 EUR. Posvet Zoonoze – trajen izziv ni bil načrtovan v programu dela, niti ni bil načrtovan s programom dela ZRC SAZU za leto 2020, kljub temu je bil dodan v pogodbo. S tem, ko je SAZU s sklenitvijo pogodbe prevzela obveznost za financiranje znanstvenega posveta, ki ni bil predviden v programu dela, je ZRC SAZU omogočila pridobitev sredstev na način, ki ni skladen z drugim odstavkom 29. člena ZSAZU, iz katerega izhaja, da ZRC SAZU pridobiva sredstva na podlagi finančno ovrednotenega letnega programa dela. Ker je navedeni posvet zaradi epidemije odpadel, je SAZU z aneksom k pogodbi celotna sredstva, predvidena za izvedbo znanstvenega posveta, preusmerila v nalogo 1. Temeljne raziskave slovenskega jezika, in sicer v projekt – Posodobitev pravopisnih pravil in redakcija novega pravopisnega priročnika¹²⁵.

2.3.8.d SAZU in ZRC SAZU sta sklenila Pogodbo o sofinanciranju dela Pravopisne komisije v letu 2020¹²⁶ (v nadaljevanju: pogodba o delu pravopisne komisije) v znesku 2.500 EUR, na podlagi katere SAZU sofinancira delo pravopisne komisije pri ZRC SAZU. Naloga slednje je določena v 2. členu pogodbe o delu pravopisne komisije: posodobitev pravopisnih pravil v skladu s pisno tradicijo ob upoštevanju jezikovnih sprememb sodobne slovenščine ter skrbi za njihovo uveljavitev v praksi. Pogodbeni stranki sta se v 6. in 9. členu pogodbe o delu pravopisne komisije dogovorili, da mora ZRC SAZU najkasneje do 15. 9. 2020 dostaviti SAZU vmesno finančno in vsebinsko poročilo o delu pravopisne komisije, najkasneje do 1. 3. 2021 pa zaključno poročilo v zvezi s to pogodbo. Naloge iz

¹²⁴ Obdobje od zadnje izvedene revizije računskega sodišča na SAZU.

¹²⁵ S prvotno pogodbo je bilo za navedeni projekt namenjenih 70.358 EUR, z aneksom k pogodbi skupaj 88.358 EUR.

¹²⁶ Št. C3911-20M000031 dne 30. 6. 2020.

pogodbe o delu pravopisne komisije so se prepletale z nalogo 1. Temeljne raziskave slovenskega jezika, projekt Posodobitev pravopisnih pravil in redakcija novega pravopisnega priročnika, v pogodbi o delu pravopisne komisije pa ni bilo jasno opredeljeno, kateri so pričakovani rezultati in aktivnosti, ki se bodo izvajale v okviru navedene pogodbe in predstavljajo dodatne aktivnosti, ki niso že zajete v okviru nalog iz navedenega programa. SAZU zaradi nedoločno opredeljenih nalog v pogodbi o delu pravopisne komisije ni obvladovala tveganja dvojnega financiranja stroškov ZRC SAZU oziroma nenamenske porabe teh sredstev. SAZU je na podlagi zahtevka za plačilo ZRC SAZU¹²⁷ pogodbeno obveznost v višini 2.500 EUR poravnala 24. 11. 2020, zaključno poročilo¹²⁸ pa je prejela šele februarja 2021. S pogodbo o delu pravopisne komisije ni bilo dogovorjeno, da mora ZRC SAZU ob posredovanju zahtevka na SAZU predložiti tudi dokazila o izvedbi vseh nalog, zato SAZU pred plačilom ni mogla preveriti, da so bile zahtevane naloge dejansko tudi opravljene. Ugotavljamo, da SAZU ni vzpostavila takšnega okolja, da bi s sistemom postopkov in metod notranjih kontrol lahko zagotovila spoštovanje načel zakonitosti, preglednosti, učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti, kot to izhaja iz drugega odstavka 100. člena ZJF.

2.3.9 Prezemanje obveznosti prek dovoljenega obsega prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let

2.3.9.a ZIPRS1819 je v drugem odstavku 30. člena določal pogoje, pod katerimi so lahko neposredni uporabniki proračuna v letu 2018 prevzemali obveznosti oziroma sklepali pogodbe v breme proračunov v letih 2019 in 2020. V tretjem odstavku istega člena je ZIPRS1819 določal pogoje, pod katerimi so lahko neposredni uporabniki proračuna v letu 2019 prevzemali obveznosti oziroma sklepali pogodbe v breme proračunov v letih 2020 in 2021. SAZU je v letu 2019 prevzela obveznosti za namene, ki zapadejo v izplačilo po letu 2021, po pogodbi o sukcesivni dobavi originalnih tonerjev v okvirnem znesku 4.950 EUR z DDV letno, sklenjeni z družbo MK Trgovina d.o.o. 18. 3. 2019 za 4 leta z možnostjo podaljšanja z aneksom. SAZU v navedenem primeru ni ravnala v skladu s tretjim odstavkom 30. člena ZIPRS1819, saj je prevzela obveznosti v breme proračunov prihodnjih let za daljše časovno obdobje, kot je to bilo dopustno, obenem pa pogodba ni vsebovala odložnega pogoja, s katerim bi se izvajanje pogodbenih obveznosti odložilo, dokler SAZU za ta namen ne bi imela zagotovljenih pravic porabe v posebnem delu proračuna.

2.3.9.b Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2016 in 2017¹²⁹ (v nadaljevanju: ZIPRS1617) je v drugem odstavku 30. člena določal pogoje, pod katerimi so lahko neposredni uporabniki proračuna v letu 2016 prevzemali obveznosti oziroma sklepali pogodbe v breme proračunov v letih 2017 in 2018. V tretjem odstavku istega člena je ZIPRS1617 določal pogoje, pod katerimi so lahko v letu 2017 prevzemali obveznosti oziroma sklepali pogodbe v breme proračunov v letih 2018 in 2019. SAZU je v letu 2017 prevzela obveznosti za namene, ki so zapadli v izplačilo po letu 2019 v naslednjih primerih, in sicer pri:

- pogodbi o dobavi sistemov higienskih podajalnikov in higienskega potrošnega materiala v skupnem znesku 13.946 EUR z DDV, sklenjeni 3. 2. 2017 za 4 leta z družbo KOTORNA;

¹²⁷ Z dne 15. 10. 2020 v znesku 2.500 EUR.

¹²⁸ Poročilo o delu in porabi sredstev za leto 2020, ZRC SAZU, z dne 10. 2. 2021.

¹²⁹ Uradni list RS, št. 96/15, 46/16 in 80/16 – ZIPRS1718.

- pogodbi za opravljanje storitev informacijske tehnologije v znesku 498 EUR z DDV na mesec, sklenjeni 29. 3. 2017 za 4 leta z družbo Parsis, d.o.o.;
- pogodbi o vzdrževanju programske opreme, sklenjeni 9. 6. 2017 za leto dni z avtomatičnim podaljšanjem v naslednje leto, če nobena od pogodbenih strank ne odpove pogodbe, z družbo Grad.

SAZU v navedenih primerih ni ravnala v skladu s tretjim odstavkom 30. člena ZIPRS1617, saj je prevzemala obveznosti v breme proračunov prihodnjih let za daljše časovno obdobje, kot je bilo dopustno, obenem pa pogodbe niso vsebovale odložnega pogoja, s katerim bi se izvajanje pogodbenih obveznosti odložilo, dokler SAZU za ta namen ne bi imela zagotovljenih pravic porabe v posebnem delu proračuna.

2.3.10 Evidentiranje prevzetih obveznosti v breme proračuna

2.3.10.a Pravilnik o izvrševanju proračuna v 153. členu določa, da morajo neposredni uporabniki potrditi obrazec Finančni element predobremenitev¹³⁰ (v nadaljevanju: FEP), ki se nanaša na sklenjene pogodbe, najkasneje v 5 dneh po podpisu pogodbe. SAZU ni predobremenila proračuna v zahtevanem 5-dnevem roku pri pogodbi o izvajanju skupnega dolgoročnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda, sklenjeni 20. 2. 2020; predobremenitev je SAZU evidentirala 3. 3. 2021, kar je 12 dni po podpisu pogodbe.

SAZU je pri pripravi in predobremenjevanju proračuna v navedenem primeru ravnala v nasprotju s 153. členom pravilnika o izvrševanju proračuna, ker predobremenitve ni evidentirala najkasneje v roku 5 dni.

Priporočilo

SAZU priporočamo, naj okrepi notranje kontrole, tako da bo zagotovljeno pravilno in pravočasno evidentiranje prevzetih obveznosti v breme proračuna.

2.3.10.b Pravilnik o izvrševanju proračuna od 140. do 157. člena določa način prevzemanja obveznosti v breme proračuna ter evidentiranje prevzetih obveznosti. Posamezni proračunski uporabniki evidentirajo sklenjene pogodbe v evidenco pogodb v IS MFERAC, prevzete obveznosti v breme proračuna pa evidentirajo v enotno bazo predobremenitev s potrditvijo obrazca FEP. S tem, ko se prevzete obveznosti evidentirajo v enotno bazo predobremenitev, je Ministrstvo za finance obveščeno o prevzetih obveznostih v breme tekočega proračuna in proračunov prihodnjih let.

Pravilnik o izvrševanju proračuna v 148. členu določa, da se z obrazcem FEP potrdijo naslednje obveznosti, ki zahtevajo izdatek iz proračuna: 1. pogodbe, za katere je treba spremljati realizacijo po posamezni pogodbi; 2. pogodbe za istovrstne naloge z enako ali podobno vsebino, sklenjene z

¹³⁰ 20. točka 2. člena pravilnika o izvrševanju proračuna določa: evidentirane predobremenitve so v breme proračuna prevzete obveznosti, ki so evidentirane v IS MFERAC s potrditvijo obrazca Finančni elementi predobremenitev.

različnimi izvajalci ali upravičenci, ki bremenijo isto proračunsko vrstico,¹³¹ ter 3. obveznosti, za katere pripravi neposredni uporabnik program porabe sredstev na eni ali več proračunskih vrsticah, ki je finančno ovrednoten. Na podlagi 149. člena pravilnika o izvrševanju proračuna proračunski uporabnik za obveznosti, ki neposredno izhajajo iz zakona, predpisa ali drugega pravnega akta, ter v primeru prevzemanja fiksnih stroškov za blago in storitve pripravi program porabe sredstev, ki je finančno ovrednoten¹³² (v nadaljevanju: FOP).

SAZU je imela v letu 2020 posamezne obveznosti v IS MFERAC evidentirane z obrazcem FOP, kljub temu da te obveznosti ne predstavljajo vrste obveznosti, za katere pravilnik o izvrševanju proračuna predvideva uporabo obrazca FOP. Posameznih obveznosti, ki so bile predmet pregleda v reviziji, SAZU ni evidentirala z obrazcem FEP, ampak z obrazcem FOP, in sicer so to obveznosti, ki jih je prevzela na podlagi:

- pogodbe o storitvah varovanja proti vlomu in pogodbe o storitvah preventivnega varovanja proti požaru, sklenjenih 17. 9. 1993 za nedoločen čas s PODJETJEM ZA FIZIČNO IN TEHNIČNO VAROVANJE premoženja Ljubljana-Center p.o., Mestni trg 7/II, Ljubljana¹³³; k obema pogodbama je SAZU najprej 21. 4. 2015 in nato 26. 10. 2020 sklenila aneksa¹³⁴ z družbo FIT varovanje, d.d.;
- pogodbe o vzdrževanju programske opreme, sklenjene 9. 6. 2017 za leto dni z avtomatičnim podaljšanjem v naslednje leto z družbo Grad v obsegu 5 svetovalnih ur mesečno;
- naročilnice¹³⁵ za izvedbo meritev visokofrekvenčnih in nizkofrekvenčnih elektromagnetnih sevanj v 3 pisarnah v znesku 1.647 EUR z DDV, izdane 15. 1. 2020 družbi ZVD d.o.o.;
- pogodbe o najemu prostorov v znesku 4.587 dinarjev na mesec¹³⁶, sklenjene 1. 6. 1978 za nedoločen čas z javnim zavodom UKC Ljubljana.

SAZU je z evidentiranjem predobremenitev z obrazcem FOP v primerih, kjer ne gre za situacije iz 149. člena pravilnika o izvrševanju proračuna, ravnala v nasprotju s 148. členom pravilnika o izvrševanju proračuna. Če namreč ne gre za obveznosti, ki se v skladu s 149. členom pravilnika

¹³¹ Kot so na primer: pogodbe za transfere javnim zavodom in javnim gospodarskim zavodom, pogodbe o subvencioniranju, avtorske pogodbe, pogodbe o delu, pogodbe o štipendiranju, pogodbe o izobraževanju, pogodbe o pravnih storitvah, pogodbe o prevajalskih storitvah, najemne pogodbe, pogodbe za pisarniški material, pogodbe tekočega vzdrževanja, pogodbe o čiščenju ali varovanju.

¹³² FOP se pripravi za:

1. obveznosti, ki izhajajo neposredno iz zakona, predpisa ali na teh pravnih podlagah izdanih posamičnih pravnih aktih, za katere neposredni uporabnik ne sklepa pogodb, kot so na primer: plače in prispevki, transferi posameznikom in gospodinjstvom, transferi javnim zavodom in javnim gospodarskim zavodom, transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam, drugi tekoči transferi doma in v tujino, transferi drugim ravnem države – občinam, transferi Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, subvencije in obresti, in
2. fiksne stroške za blago in storitve, kot so: pisarniški in splošni material in storitve, posebni material in storitve, energija, voda, komunalne storitve in komunikacije, prevozni stroški in storitve, izdatki za službena potovanja, tekoče vzdrževanje, nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča in drugi operativni odhodki.

¹³³ PODJETJE ZA FIZIČNO IN TEHNIČNO VAROVANJE premoženja Ljubljana-Center p.o., Mestni trg 7/II, Ljubljana se je 29. 11. 2005 preimenovalo v družbo FIT varovanje, d.d. (Izpisek iz sodnega registra, št. 061/10275000).

¹³⁴ K vsaki pogodbi je sklenila aneks št. 1 in aneks št. 2.

¹³⁵ Naročilnice imajo v skladu s 141. členom pravilnika o izvrševanju proračuna značaj pogodbe.

¹³⁶ V pogodbi je navedeno, da ima najemnik pravico zvišati najemnino na podlagi povišanja letnih stroškov vzdrževanja.

o izvrševanju proračuna evidentirajo z obrazcem FOP, se v skladu s 148. členom pravilnika o izvrševanju proračuna evidentirajo z obrazcem FEP.

Način evidentiranja prevzetih obveznosti z obrazcem FOP je manj transparenten od evidentiranja z obrazcem FEP in z njim Ministrstvo za finance ne pridobi vseh informacij o prevzetih obveznostih, ki jih potrebuje za izvrševanje državnega proračuna. Neposredni uporabniki morajo na obrazcu FEP vpisati točen datum predvidenih plačil obveznosti v proračunskem letu. Evidentirano dinamiko predobremenitev morajo neposredni uporabniki vsak mesec najkasneje do 24. v mesecu uskladiti z dejanskim stanjem. Dinamika plačil za preteklo obdobje mora odražati evidentirane odredbe, dinamika plačil za prihodnje obdobje pa mora odražati novo oceno predvidenih plačil. Spremembo dinamike plačil neposredni uporabnik evidentira s postopkom uskladitve dinamike plačil ali z novo vlogo obrazca FEP.

2.3.11 Izvajanje javnih naročil po enostavnem postopku

2.3.11.a SAZU je v letu 2020 oddala 145 naročil, katerih vrednost je bila nižja od mejnih vrednosti za uporabo ZJN-3. Njihova skupna vrednost je znašala 233.314 EUR z DDV, kar predstavlja vsa oddana javna naročila v letu 2020, saj SAZU ni izvajala naročil, ki bi presegala mejne vrednosti za uporabo ZJN-3. ZJN-3 v drugem odstavku 21. člena za tovrstna javna naročila med drugim določa, da je naročnik dolžan pri njihovi oddaji upoštevati načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti ter načelo transparentnosti.

V več pregledanih primerih smo ugotovili, da SAZU pri nakupu blaga ali storitev v okviru postopkov izvedbe javnih naročil, katerih ocenjena vrednost je bila nižja od mejnih vrednosti za uporabo ZJN-3, ni preverjala cen na trgu oziroma je pridobila le ponudbe izbranih ponudnikov, in sicer za:

- pripravo knjige Razlagalni pomen pravnih načel v nakladi 300 izvodov v znesku 1.567 EUR brez DDV z izvajalcem Deanom Zagoracem, s.p.;
- vzdrževanje programske opreme z družbo Grad v znesku 4.888 EUR z DDV¹³⁷;
- izvedbo meritev visokofrekvenčnih in nizkofrekvenčnih elektromagnetnih sevanj v 3 pisarnah v znesku 1.647 EUR z DDV z družbo ZVD d.o.o.;
- pranje posteljnine in brisač za apartma v apartotelu Jadranka Portorož do višine 750 EUR z DDV za leto 2020 z družbo PLANET K d.o.o.;
- nakup boosterja – zaganjalca motorja za avtomobile v znesku 475 EUR z DDV pri družbi TEHNO KAR d.o.o.;
- popravilo kopalnice v počitniškem objektu Dom SAZU Rateče v znesku 4.282 EUR z DDV z družbo HIDROX d.o.o., Ljubljana;
- menjavo radiatorskih ventilov in vzdrževalna dela na sistemu za ogrevanje v počitniškem objektu Dom SAZU Rateče v znesku 1.932 EUR z DDV z izvajalcem VAUHTIJEM NENADOM ŠMEHILOM S.P.

¹³⁷ Navedeni znesek predstavlja izplačani znesek navedeni družbi v letu 2020.

ZJN-3 sicer ne določa, da je treba v primeru naročil pod mejno vrednostjo za uporabo ZJN-3 zbrati več ponudb oziroma koliko ponudb bi moral naročnik pridobiti, lahko pa preveritev cen na trgu vpliva na gospodarnost izvedbe naročila, kar je splošno načelo, ki ga je treba spoštovati tudi pri tovrstnih naročilih. Tovrsten način naročanja blaga in storitev pod mejno vrednostjo za uporabo ZJN-3, ko se cene na trgu praviloma ne preverjajo, kaže na prisotnost sistemskega tveganja za negospodarno ravnanje. Iz predložene dokumentacije ni bilo mogoče razbrati, na kakšen način SAZU to tveganje obvladuje.

Priporočilo

SAZU priporočamo, naj v prihodnjih postopkih naročanja po enostavnem postopku pri vsakem naročilu pod mejno vrednostjo za uporabo ZJN-3 preveri cene pri več dobaviteljih in to tudi dokumentira.

3. Mnenje

Revidirali smo pravilnost poslovanja **Slovenske akademije znanosti in umetnosti** v letu 2020.

Negativno mnenje

Ugotovili smo, da Slovenska akademija znanosti in umetnosti v letu 2020 ni poslovala v skladu s predpisi in notranjimi akti v naslednjih primerih:

- 2 interna akta je sprejel in podpisal upravni direktor, kar je v nasprotju z veljavnim Statutom Slovenske akademije znanosti in umetnosti – točka 2.1.1.a;
- odredbodajalca sta bila določena v neskladju s Statutom Slovenske akademije znanosti in umetnosti – točka 2.1.1.b;
- v aktu o sistemizaciji pri posameznih delovnih mestih ni določila podatkov glede notranje organizacijskih enot (šifra in naziv) ter ni določila števila in vrst uradniških in strokovno-tehničnih delovnih mest po organizacijskih enotah, kar je v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju v povezavi z Zakonom o javnih uslužbencih – točka 2.2.1.a;
- v objavi prostega delovnega mesta ni določila vseh pogojev za zasedbo delovnega mesta, kot so bili določeni v aktu o sistemizaciji, in s tem ravnala v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih – točka 2.2.2.a;
- v objavi prostega delovnega mesta je določila ožji pogoj za zasedbo delovnega mesta, kot je bil določen v aktu o sistemizaciji, in s tem ravnala v nasprotju z Zakonom o javnih uslužbencih – točka 2.2.2.b;
- javno uslužbenko je napredovala prej kot v 3 letih, kar je v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju – točka 2.2.4.a;
- javno uslužbenko je uvrstila v višji plačni razred od izhodiščnega plačnega razreda in ji izplačala za 100 EUR previsoko plačo, kar je v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju – točka 2.2.4.b;
- javni uslužbenki je izplačala za 48 EUR previsok dodatek za delovno dobo in s tem ravnala v neskladju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju in Kolektivno pogodbo za javni sektor – točka 2.2.5.a;
- brez mesečnih sklepov in dogovora o povečanem obsegu dela je izplačala dodatek za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v znesku 4.716 EUR, kar je v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju – točka 2.2.6.a;
- dvema javnima uslužbencema je izplačala plačo v celoti, kljub temu da zaradi odrejenega dela na domu nista mogla opraviti nalog v skladu s pogodbama o zaposlitvi, kar je v nasprotju z Zakonom o javnih uslužbencih – točka 2.2.7.a;
- obračunala in izplačal je previsoke stroške prevoza na delo in z dela v znesku 822 EUR, kar je v nasprotju z Aneksom h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti – točka 2.2.8.a;
- vsem javnim uslužbencem je izplačala plačo za dan, ko so bili odsotni z dela, in s tem ravnala v neskladju z Zakonom o javnih uslužbencih – točka 2.2.9.a;
- ni vzpostavila ustreznih notranjih kontrol in s tem ravnala v nasprotju z Zakonom o javnih financah – točki 2.3.8.b in 2.3.8.d;

- pred plačilom računov ni preverila pravnega temelja in višine obveznosti v vrednosti najmanj 5.078 EUR, kar je v nasprotju z Zakonom o javnih financah – točke 2.3.1.a, 2.3.1.b in 2.3.7.a;
- vrednost naročila je ocenila tako, da se je izognila uporabi Zakona o javnem naročanju – točka 2.3.4.a;
- izdala je knjižne zbirke, ne da bi o višini naklade soglasno odločala urednik oziroma glavni ali odgovorni urednik in upravni direktor, s čimer je ravnala v nasprotju s Poslovnikom o izdajanju in razdeljevanju publikacij – točka 2.3.4.b;
- pri načrtovanju oziroma pred odločitvijo o investiciji ni izdelala dokumenta identifikacije investicijskega projekta, kar je v nasprotju z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ – točka 2.3.5.a;
- storitve programske opreme, ki jih je imela na voljo brezplačno, je naročala na trgu, kar je v nasprotju z Zakonom o javnih financah – točka 2.3.6.a;
- s sklenitvijo pogodbe je prevzela obveznost za dogodek, ki ni bil načrtovan v letnem programu dela Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, kar je v nasprotju z Zakonom o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti – točka 2.3.8.c;
- prevzemala je obveznosti prek dovoljenega obsega prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let, kar je v neskladju z Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 in Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2016 in 2017 – točki 2.3.9.a in 2.3.9.b;
- ni predobremenila proračuna v zahtevanem 5-dnevem roku, kar je v neskladju s Pravilnikom o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije – točka 2.3.10.a;
- nekatere obveznosti je v informacijskem sistemu MFERAC evidentirala z obrazcem FOP, kar je v nasprotju s Pravilnikom o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije – točka 2.3.10.b.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti ni predložila ustreznih in zadostnih dokazov:

- za potrditev namenskosti uporabe službenih vozil – točka 2.3.2.a;
- na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, ali so bili stroški, ki jih je na podlagi Pogodbe o izvajanju skupnega dolgoročnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda uveljavljal Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, res predmet te pogodbe oziroma Programa dela za leto 2020 za raziskovalni program Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda – točka 2.3.8.a.

Za nastale omejitve pri obsegu revidiranja je odgovorna Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Menimo, da je bilo poslovanje Slovenske akademije znanosti in umetnosti v pomembnem neskladju s predpisi.

Druga zadeva – presoja pravilnosti poslovanja na podlagi predpisov, ki veljajo za neposredne uporabnike proračuna

Opozarjamo, da smo ne glede na dileme, povezane s pravnoorganizacijsko obliko Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki jih podrobneje opisujemo v točki 1.2.1, kot kriterije za presojo nepravilnosti in izrek mnenja v celoti privzeli zakonodajo, ki določa izvrševanje proračuna za

neposredne proračunske uporabnike. Uporaba predpisov, ki določajo pravila poslovanja za javne zavode oziroma posredne proračunske uporabnike, bi pomenila uporabo drugih kriterijev za presojo nepravilnosti ter bi lahko vodila do drugačnih revizijskih presoj in posledično izrečenega revizijskega mnenja.

Druga zadeva – presoja pravilnosti poslovanja na podlagi internih aktov, ki jih je sprejel upravni direktor

Opozarjamo, da smo kot kriterije za presojo nepravilnosti in izrek mnenja privzeli tudi interna akta, ki ju podrobneje opisujemo v točki 2.1.1.a in ju je sprejel in podpisal upravni direktor Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Druga zadeva – odsotnost pravnih podlag za presojo pravilnosti poslovanja

Zaradi odsotnosti pravnih podlag, ki bi jih bilo mogoče uporabiti kot sodila za presojo pravilnosti poslovanja Slovenske akademije znanosti in umetnosti v zvezi z upravljanjem in evidentiranjem finančnih naložb Slovenske akademije znanosti in umetnosti, v zvezi z upravljanjem stvarnega premoženja Slovenske akademije znanosti in umetnosti in v zvezi s porabo sredstev, ki jih Slovenska akademija znanosti in umetnosti pridobiva z dotacijami, volili, darili ali na kakšni drugi pravni podlagi, ki jih podrobneje opisujemo v točkah 1.6, 1.6.1 in 1.6.2, se o pravilnosti poslovanja v zvezi z upravljanjem in evidentiranjem finančnih naložb, v zvezi z upravljanjem stvarnega premoženja in v zvezi s porabo sredstev, ki jih SAZU pridobiva z dotacijami, volili, darili ali na kakšni drugi pravni podlagi, nismo izrekli.

4. Zahteva za predložitev odzivnega poročila

Slovenska akademija znanosti in umetnosti mora v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

- navedbo revizije, na katero se nanaša,
- kratek opis nepravilnosti, ki so bile razkrite z revizijo, in
- izkaz popravljalnih ukrepov.

Izkaz popravljalnih ukrepov mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nepravilnosti. Zahtevani načrti aktivnosti morajo vsebovati opredelitev aktivnosti, odgovornih oseb za njihovo izvedbo in rokov za izvedbo aktivnosti.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti mora v odzivnem poročilu izkazati, da je:

1. predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti predlagal predsedstvu Slovenske akademije znanosti in umetnosti sklic skupščine Slovenske akademije znanosti in umetnosti in uvrstitev na njen dnevni red spremembe statuta Slovenske akademije znanosti in umetnosti, s katerim se pooblastila za izvajanje funkcije odredbodajalca lahko prenesejo tudi na upravnega direktorja – točka 2.1.1.b;
2. predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti predlagal predsedstvu Slovenske akademije znanosti in umetnosti spremembo akta, ki ga je 5. 1. 2009 sprejel izvršilni odbor predsedstva Slovenske akademije znanosti in umetnosti, tako da ne bo več določal, da je dan akademije dela prosti dan – točka 2.2.9.a;
3. pripravila načrt aktivnosti za izvedbo aktivnosti, ki bodo zagotovile, da bo Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti že pri načrtovanju programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda oziroma najkasneje ob podpisu pogodbe o financiranju tega programa predložil podatke:
 - o zaposlenih na Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki sodelujejo pri izvedbi programa, in deležu njihovih plač, ki se financirajo v okviru programa, ter
 - o drugih predvidenih stroških programa,

na podlagi katerih bo v fazi izvajanja pogodbe mogoče preveriti, da so bila sredstva za izvedbo programa namensko porabljena ter da ne prihaja do dvojnega financiranja istih nalog. Slovenska akademija znanosti in umetnosti naj v načrtu aktivnosti načrtuje tudi aktivnosti, ki bodo Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti zavezali k poročanju o porabi sredstev po navedenih kategorijah podatkov – točki 2.3.8.a in 2.3.8.b.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja¹³⁸. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da Slovenska akademija znanosti in umetnosti krši obveznost dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

¹³⁸ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije.

5. Priporočila

Slovenski akademiji znanosti in umetnosti priporočamo, naj:

- ob prihodnjem naročilu storitev fiksne telefonije združi vse storitve fiksne telefonije v eno naročilo;
- zagotovi dokumentiranje namenov uporabe službenega vozila;
- okrepi notranje kontrole, tako da bo zagotovljeno pravilno in pravočasno evidentiranje prevzetih obveznosti v breme proračuna;
- v prihodnjih postopkih naročanja po enostavnem postopku pri vsakem naročilu pod mejno vrednostjo za oddajo naročil po Zakonu o javnem naročanju preveri cene pri več dobaviteljih in to tudi dokumentira.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Jana Ahčin,
generalna državna revizorka

Vročiti:

1. Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, priporočeno s povratnico;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. dr. Tadeju Bajdu, priporočeno.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si